ÑAPA

Weekendbijlage
van dagblad Amigoe

zaterdag 23 april 2011

REPORTAGE
3
'Schaken met de bokshandschoen'

LITERATUUR
7
Nomadische vrouwen, sedentaire mannen

DUURZAAMHEID
10
'De kracht van hulp vragen'

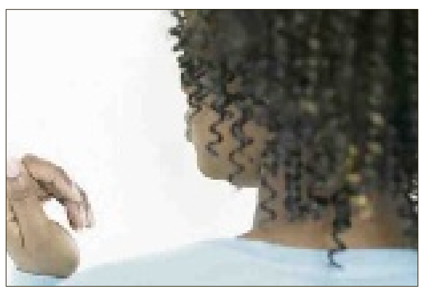

'Als de zee te zout is'

Sandals bestuurt vanuit het Jamaicaanse Montego Bay twintig all inclusive resorts in het Caribische gebied. Geen Amerikaanse televisiekijker kan om de gelikte commercials van Sandals heen. Hoe benaderen zij in een wereld van de steeds kritischer consumenten de klagende gast? General manager Gerald Christ van Sandals op het paradijselijke eiland Antigua: "Je moet de gast meer bieden dan hij of zij verwacht: dat is het geheim van hospitality. Pas dan versta je ook de kunst van het omgaan met klachten!"

Tekst en foto's: Marius Bremmer

Christ oogt mild, hij praat zacht. Hij wordt voortdurend bepaald door datgene waarvoor hij daar op Antigua achter zijn bureau zit: zijn screensaver is het woord 'General Manager' dat zich steeds verplaatst over het scherm van zijn computer. Christ, Oostenrijker van geboorte, leidde eerder al verschillende Sandals Resorts op Jamaica en op de Turks & Caicos Islands. "Zo'n 1200 keer per maand betrekt een stel nieuwe gasten hier een schone kamer. Al die 1200 boekingen krijgen vanuit het hoofdkantoor na afloop van de vakantie een digitale vragenlijst toegestuurd. We krijgen er daar ongeveer 400 van teruggestuurd. Dat is onze belangrijkste informatiebron als het gaat om ons serviceniveau, om complimenten of klachten."

Hospitality is volgens Christ iets voor alle lagen van het bedrijf: "Het maakt niet uit wat voor werk je doet bij ons, iedereen moet adequaat inspelen op de vraag van de gast. Dienst verlenen, dienst verlenen en nog eens dienst verlenen, daar zijn wij hier mee bezig. Dat bereik je alleen door training, training en nogmaals training. Hospitality bestaat immers alleen bij de gratie van gemotiveerd personeel." Sandals trekt de hele trukendoos daarvoor open: "We vieren elk jaar kerst met het personeel, we houden een verkiezing van de werknemer van de maand, er is een 'best smile award', er is een verkiezing van de manager van het jaar, mede op grond van de enquête die onze gasten altijd invullen. Er is zelfs een verjaardagsclub die elke maand aandacht besteedt aan de jarigen van die maand: dan eten we wat lekkers en doen we spelletjes, ze mogen dan ook de kinderen en een eventuele partner meenemen." Christ telt verder op de vingers van zijn andere hand: "Dan hebben we nog de jaarlijkse sportdag, een cheerleadercompetitie, er draaien voetbalcompetities onder het personeel en er zijn dominowedstrijden. Zo proberen we werk en privé een beetje te vervlechten. We zien dat zo de motivatie toeneemt."

Hoe kan het zover komen dat gasten gaan klagen in het Sandals Grande Antigua? Al zes jaar op een rij is deze vestiging van Sandals verkozen tot 'World's Leading Honeymoon Resort' en al twaalf jaar lang is dit 'World's Most Romantic Resort'. De twee hoofdcomplexen (Caribbean Grove en Mediterranean Village) liggen aan de poederwitte stranden van Dickenson Bay, de natuur is is overweldigend, de turquoise kleur van het water uniek.

Christ: "Natuurlijk zijn er altijd vervelende gasten en mensen die je het nooit goed genoeg naar de zin kunt maken. Ook wij hebben te maken met consumentisme en met mensen die gewoon op zoek gaan naar een klacht. We hebben daarom twee speciale werknemers in dienst, we noemen hen 'Director of Guests Services'. Maar bovenal is natuurlijk de manager van de afdeling waar een klacht ontstaat verantwoordelijk voor de afhandeling. In het laagseizoen werken we wel met kortingen tot soms wel 65 procent om het resort vol te krijgen. We krijgen dan een ander publiek in huis en dat merken we zelfs aan de toename van het aantal klachten. Maar, we hebben een goed team en we lossen het allemaal op. Daar gaan we voor."

Donovan Dobsen is een van de 'Directors of Guests Services' in Sandals Grande Antigua. Hij is charmant, luistert goed en toont zich iemand die alle tijd heeft. "We merken vaak al bij het inchecken dat een gast niet lekker in z'n vel zit. Het is voor ons maar een kleine moeite om een upgrade te geven, of een late check out. We houden zo'n gast meteen in de gaten, het bekende mailtje naar een paar afdelingshoofden is zo verstuurd." Ook loopt Dobsen vaak rond op het resort, hij knoopt graag links en rechts een praatje aan met de gasten. "Dan bots je vanzelf tegen problemen aan, waarvan je je soms afvraagt hoe mensen er mee durven te komen: 'het water van de zee is veel te zout', of 'de rietsuiker op tafel is niet zoet genoeg'. Je snapt het soms niet!"

Ook heb je gasten die bestrijden dat een bepaald merk uit ons assortiment een topmerk is. Wat moet je daar nou mee?

Dobsen observeert zijn gasten om er achter te komen of hun klachten serieus zijn of omdat ze klagen om te klagen. "Gasten op de eerste verdieping klagen wel eens over de afwezigheid van een lift. Wel, er is geen lift dus dan bieden we ze heel snel een kamer op de begane grond aan. Dan merk je meteen hoe serieus de klacht is. Vaak heeft men helemaal geen zin om de hele boel weer in te pakken en te verhuizen. Neem je even de tijd, dat zit er vaak heel wat anders achter. Laatst bleek de lippenstift van een dame te zijn gesmolten door de hitte. Ze miste haar favoriete kleur en voelde zich gewoon onthand. Dan gaan sommige mensen zoiets afreageren op het hotel. Lastige gasten - want die zijn er zeker - zingen duidelijk een toontje lager als ik me betrokken heb getoond."

Soms zijn er gasten die niet lekker in hun vel zitten, die zich niet gelukkig voelen en daarom klagen. Ze steken dan gemakkelijk anderen aan, die zelf helemaal niets te klagen hadden. "Zodra we zo'n klagende gast in het vizier krijgen, proberen we die met een gecoördineerde actie te bewerken. We communiceren hun kamernummer naar alle afdelingen waar de gast direct mee te maken heeft, zoals housekeeping ('maak vandaag als eerste de kamer van deze gast schoon', de bar ('doe even iets extra's voor haar'), de restaurants ('meneer en mevrouw van kamer 212 met voorrang bedienen'), het animatieteam, de butlers enzovoort. Guests Services legt dan bijvoorbeeld een mooie handgeschreven kaart op het bed en toont een extra blijk van waardering met wat chocolade, een fruitmandje of een fles champagne."

Het gaat Christ er dan om dat de klant door heeft dat het personeel aandacht heeft voor de situatie en zich betrokken toont. "Als iedereen een beetje meer aandacht besteedt aan de klagende gast, dan slaat de stemming heel snel om naar een positieve."

De ontwikkelingen gaan snel. Gasten worden veeleisender. Gerald Christ verzucht: "We schroeven de standaarden van onze bars en restaurants steeds verder op naar boven, maar dat zien we niet terug in de uitkomsten van de gastenenquête. Daaraan merken we dat de verwachtingen steeds hoger gespannen zijn. Om eens een voorbeeld te noemen, in onze reclame zeggen we dat we sterke drank schenken van topmerken. We hebben de beste merken wodka, maar als en klant wil klagen weet hij al gauw een topmerk wodka te noemen dat we hier niet schenken, maar we hebben natuurlijk nooit gezegd dat we alle topmerken wodka verkopen. Ook heb je gasten die bestrijden dat een bepaald merk uit ons assortiment een topmerk is. Wat moet je daar nou mee?"

Hospitality: Meer doen met de gast dan men van het resort verwacht.

"Thuis krijgen de mensen reclames te zien over paradijselijke eilanden, waarbij de marketing natuurlijk flink inspeelt op illusie. En zeg nou zelf, in het paradijs word je toch niet gestoken door muggen? Muggen zijn ook in een vijfsterrenresort heel vervelend. We kunnen ze bestrijden met chemicaliën, maar muggenvrij wordt het hier natuurlijk nooit. Als er iemand klachten heeft over muggen op de kamer, gaan we praten. We leggen uit dat ramen en deuren van de kamer beter gesloten kunnen blijven. Daarna krijgen de mensen een kaasplankje op de kamer met wat crackers, een fles champagne of desnoods een upgrade: alles liever dan dat de gast blijft mokken om muggen."

"Neem nou ons strand hier aan Dickenson Bay, dat is een van de mooiste van de wereld. Maar als het orkaanseizoen is, kan een poederwit strand van tientallen meters breed veranderen in een smalle, steenachtige strook. Als gasten dan het strand zien, beschuldigen ze ons van photoshoppen. Tja, de harde realiteit kan ook anders zijn dan de beelden uit de reclame."

Soms gebeuren er heel vervelende dingen buiten Sandals om. Donovan Dobsen heeft soms met zijn gasten te doen. "Stel je eens voor dat je hier op huwelijksreis komt, maar dat je koffer ergens in de Verenigde Staten achter is gebleven. We zorgen dan meteen voor vervanging van hoognodige spullen. We hebben uiteraard alle mobiele nummers van het betreffende personeel van American Airlines of andere betreffende luchtvaartmaatschappijen. We zitten er dan bovenop dat de bagage alsnog zo snel mogelijk komt." Ook komt het wel voor dat het reisbureau van de gast ten onrechte beloftes doet, die wij gewoon niet waar kunnen maken, bijvoorbeeld over gratis upgrades. Het is dan aan mij om er goed uit te komen met de gast."

Verder heeft Sandals zich natuurlijk op verschillende gebieden ingedekt. Bij het inchecken tekent de gast voor bepaalde zaken, waar wij geen aansprakelijkheid voor aanvaarden. Zo is er op elke kamer een kluis en aanvaarden wij geen enkele aansprakelijkheid voor vermissing van bezittingen die niet in de safe opgeborgen waren. Als onze security manager bij vermissing van spullen denkt dat het niet pluis is, bellen we meteen de politie. Je merkt dan soms aan het nerveuze gedrag van de gast dat het alleen te doen was om bij de reisverzekering te kunnen claimen."

Sandals houdt alle klachten bij via een Complaints Tracking System (CTS). Dobsen: "Alle klachten die wij hier afgehandeld hebben met een compensatie, verwerken we in dit systeem. Zo voorkomen we dat de gast opnieuw gaat klagen bij het hoofdkantoor om dan nog een keer compensatie te claimen. Er staat precies in het systeem wanneer wij wat als compensatie hebben aangeboden, zoals een gratis behandeling in de Spa of één of twee gratis dagen bij een volgende boeking. Via ons CTS krijgen we ook zicht op gasten die bij herhaling klagen. Bij hun volgende verblijf letten we extra op hen, dat doen we dan al vanaf het moment van inchecken. We doen dan extra ons best om te voorkomen dat zich nieuwe klachtenkansen voordoen. Deze gast krijgt een speciaal welkom, de kamer wordt vooraf extra gecontroleerd, we zorgen dat hun koffers als eerste naar de kamer gaan. Zo hebben we een heel scenario ontwikkeld om de klagende gast extra aandacht te geven!"

Maken gasten dan geen misbruik van deze verregaande vorm van afhandeling van klachten? Donovan met een glimlach: "Ik heb het Complaints Tracking System en God heeft mij begenadigd met een geweldig goed geheugen voor namen en voor gezichten. Nee, eigenlijk kan niemand mij hier meer voor de gek houden."

Een kanshebster voor de 'best smile award'.

Donovan Dobsen: "God heeft mij begenadigd met een geweldig goed geheugen voor namen en voor gezichten. Nee, eigenlijk kan niemand mij hier meer voor de gek houden."

Gerald Christ: "Zo'n 1200 keer per maand betrekt een stel nieuwe gasten hier een schone kamer."

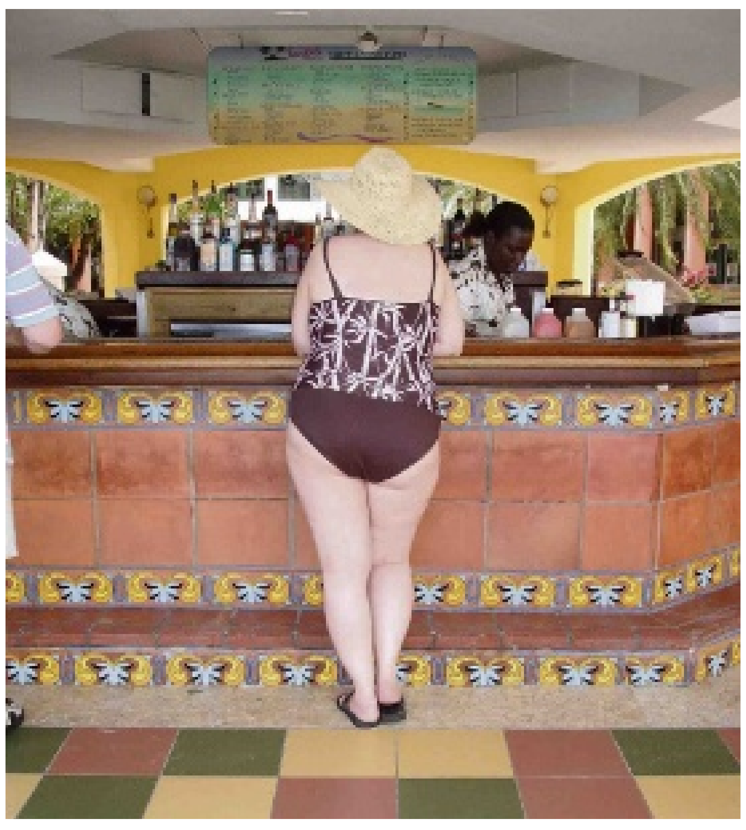

Als iedereen een beetje meer aandacht besteedt aan de klagende gast, dan slaat de negatieve stemming heel snel om naar een positieve.

ÑAPA 2011 Nr. 16

'Lezen'

Morgen is het Pasen en een perfecte tijd om te ontspannen. Pak bijvoorbeeld eens een goed boek. Op deze pagina beschrijft redactielid Ineke de Haan de Leesclub Kibrahacha die zetelt in de Openbare Bibliotheek. "Natuurlijk leer ik ook heel veel van lezen", merkt een van de initiatiefnemers op. "Niet alleen woorden, maar ook hoe andere mensen in elkaar steken, andere meningen en andere culturen."

Op pagina 9 kunt u lezen wat May zoal ter tafel brengt met de paasdagen. Ook geen zin in een pittige soep van geroosterde Curaçaose pompoen of een soufflé-omelet met aardbeien? Uiteraard ontbreekt het wijnadvies voor deze paasbrunch niet.

Onze medewerker Brede Kristensen houdt absoluut van boeken en het is beslist geen triviale lectuur die deze lezende veelvraat ter hand neemt. In zijn bijdrage op pagina 7 schetst hij het beeld van nomadische vrouwen en sedentaire mannen in de literatuur, dit naar aanleiding van onder meer het filosofische werk van Rosi Braidotti waarin zij uitgaat van een 'nomadische denkstijl'. Braidotti vindt dat denken zoiets is als 'mentaal ademhalen'.

Milieudeskundige Aroena Lakhi vervolgt op pagina 10 haar serie over armoede, rijkdom voor ontwikkeling. In 'De kracht van hulp vragen' wordt dit onderwerp bekeken vanuit de ogen van de burger zelf die onder de armoedegrens leeft. Het schetst een beeld van een individu dat met het geld dat zij verdient niet kan rondkomen.

Op pagina 14 treft u de laatste aflevering van 'Fikkie' in de Cariben van medewerker Fred de Haas over het onderwijs op de eilanden met name toegespitst op de instructietaal. Ook hierbij is de leesvaardigheid altijd in het geding. Wie niet kan lezen hoort er nu eenmaal niet bij!

Een prettig paasfeest!
De redactie

Colofon

BLADMANAGER
Karin Wooning
EINDREDACTEUR
Hans Vaders
ADVERTENTIES
Marloes Tak
VORMGEVING
Wendela Ataliede
Aan deze Ñapa werkten mee:
Ingemara Bak
Marius Bremmer
Monique Casimiri
Jorge Curiel
Verele Ghering
Ineke de Haan
Fred de Haas
Margot Hack
Bob Harms
Lennart Huijsen
Lisette Keus
Brede Kristensen
Aroena Lakhi
Judice Ledeboer
Wouter Mol
Milangela Plate
Stimul-IT
Otti Thomas
Marcel Truyens
Hans Vaders
May Voges
Ken Wong
Karin Wooning
Ñapa is een publicatie van:
Uitgeverij Amigoe NV
Scherpenheuvel z/n
Curaçao
Tips voor de redactie?
Bel 736-9050
Email napa@amigoe.com
Adverteren?
Bel Marloes Tak
736-9050 / 516-7377
advertentienapa@amigoe.com

Leesclub Kibrahacha:

'Even sterk als de boom'

Leesclub Kibrahacha bestaat sinds 2010. Ilse Schoobaar, Hubert Penza en Alton Gordon zijn drie van de dertien leden die de leesclub rijk is. Alton Gordon treedt op als coördinator van de groep. "We lezen voornamelijk boeken van Antilliaanse schrijvers in verschillende talen. Een aantal van de schrijvers die we onlangs behandeld hebben zijn Frank Martinus Arion, Fifi Rademaker, Diana Lebacs en Menki Rojer. In het begin kozen Ilse en ik de boeken uit, maar nu komen de leden zelf ook met voorstellen van boeken die ze nog graag willen lezen en bespreken. Het volgende boek wat op de planning staat is het boek van Hemayel Martina, de jonge recent overleden dichter en we wilden altijd al graag iets van hem lezen", vertelt Gordon.

Tekst: Ineke de Haan Foto's: Ken Wong

Ilse Schoobaar

De leesclub is opgericht uit een initiatief van de Openbare Bibliotheek. Miroushka Trapenberg, manager van de afdeling jongeren en volwassenen, zegt dat de club opgericht is nadat er tweemaal een leescampus was georganiseerd. "De bedoeling was om de mensen weer aan te zetten tot lezen. Om ze te laten zien dat lezen belangrijk is. Met deze leesclub willen we proberen het lezen weer te stimuleren. Deze groep hebben wij, als bibliotheek, op gang geholpen en nu ze al wat langer bestaan, kunnen ze op eigen benen staan en proberen de bibliotheek de leesclub een beetje los te laten. Hierdoor kunnen wij ons weer richten op iets anders. Natuurlijk blijven we ze wel helpen. Als er een schrijver komt, kunnen de leden informatiepakketten bij ons halen en de boeken die gelezen worden, kunnen de leden lenen bij de bibliotheek, zolang de voorraad strekt. We hopen dat, door deze leesclub, steeds meer mensen geïnteresseerd zullen raken en ook mee willen doen. Dan kunnen we op een gegeven moment ook een Spaans- of Nederlandstalige club oprichten, want de gangbare spreektaal bij Kibrahacha is Papiaments."

De leden van leesclub Kibrahacha krijgen zes weken de tijd om een boek te lezen. Na die zes weken, komen ze op een zaterdagochtend bij elkaar en krijgen ze een uurtje de tijd om het boek onderling en met de groep te bespreken. De hoofdvragen die bij elk boek terugkomen zijn: 'Wat was wel en wat was niet mooi aan het gelezen boek, wat voor gevoelens riep het boek bij je op en of de titel het verhaal dekt'. Na het onderling analyseren van het verhaal, komt de schrijver van het boek langs. De groep heeft samen vragen bedacht die het boek bij ze heeft opgeroepen en mag deze dan ook stellen aan de schrijver, zodat het verhaal voor de leesgroep duidelijker wordt. Door de schrijver uit te nodigen, denken sommige leden anders over het verhaal dan net nadat zij zelf het boek hadden gelezen. Gordon noemt een voorbeeld: "Wij hadden een vrouw in de groep en die gaf aan dat ze gedichten niet leuk vindt om te lezen. Toevallig moesten wij toen net de gedichtenbundel van Fifi Rademaker lezen. Na het lezen vond ze de gedichten allemaal zo los van elkaar staan en ze gaf aan dat ze het niet bijzonder vond om te lezen. Maar nadat de schrijver langs was geweest en zijn bedoeling van de gedichten had uitgelegd en haar vragen had beantwoord, hing ze aan zijn lippen. Een schrijver kan je net even een andere kijk op zijn of haar boek geven, waardoor je het verhaal beter begrijpt."

Hubert Penza, Ilse Schoobaar en Alton Gordon.

De groep bestaat nu uit dertien leden, en het is de bedoeling dat de groep niet groter wordt dan vijftien mensen omdat het anders een te groot aantal is. Shrinivasi is met zijn 85 jaar het oudste lid van het gezelschap. Hij is een Surinaamse dichter die voor de grap eens kwam kijken en daarna is gebleven. Het jongste lid is een meisje van 23. Maar met de bijeenkomsten, wanneer een schrijver langs komt, mag iedereen die het interessant vindt ook komen om de schrijver vragen te stellen en te ontmoeten. Hier wordt ook vaak gebruik van gemaakt door schooljeugd die een boek moet lezen voor school en hier de kans krijgt om meer te weten te komen over het boek en de auteur. "Veel van de leden van de leesclub doen meer met boeken en literatuur dan alleen lezen. Hubert Penza is kinderboekenschrijver, Shrinivasi schrijft gedichten en zo zijn er meer leden die naast het lezen, ook boeken schrijven.

Ilse Schoobaar merkt op: "Ik vind boeken heel belangrijk in mijn leven. Ik zou niet zonder boeken kunnen. Ik lees elke dag en heb zo ongeveer een hele bibliotheek verzameld in mijn huis. Mijn man is 23 jaar geleden plotseling overleden, als ik mijn boeken niet had, dan was ik verloren geweest. Ik kan me helemaal verliezen in de boeken en alles om mij heen vergeten. Natuurlijk leer ik ook heel veel van lezen. Niet alleen woorden, maar ook hoe andere mensen in elkaar steken, andere meningen en andere culturen. Meestal lees ik literatuur van Nederlandse auteurs. Zelf schrijf ik boeken voor kinderen en voor volwassenen."

Volgens Hubert Penza is lezen een mooie hobby. "Als mensen altijd al hebben gelezen en als dat is wat ze fijn vinden, dan houden ze er ook van om over hun hobby te praten. Door deze leesclub delen mensen hun mening met elkaar en door er met elkaar over te praten ga je er weer anders over denken. En als dan, als klap op de vuurpijl, ook nog de auteur langskomt om te vertellen over zijn boek, dan wordt het helemaal anders. Wanneer de auteur een stuk uit zijn of haar boek goed voor kan lezen, dan maakt hij of zij het verhaal levendig. Als een saai boek ook nog op een saaie manier wordt voorgelezen, dan is er niets meer aan. Het gaat er zeker om hoe het verhaal wordt voorgelezen."

De naam van de club is ontleend aan het gedicht Kibrahacha van Shrinivasi over de boom kibrahacha. Hij geeft aan dat deze boom sterk is en dat is de club ook volgens de leden. De continuïteit hoort ervoor te zorgen dat de groep niet uit elkaar valt, dat het alleen nog maar een sterkere en hechtere groep wordt. "Wanneer de boom een droge periode achter de rug heeft, behoeft hij maar een kleine regenbui en dan is hij weer helemaal de oude. Dat is de leesclub ook. Wij willen even sterk staan als de boom", besluiten Schoobaar, Penza en Gordon eensgezind.

Foto van de week

Ergens in de mondi waart een wel zeer lelijk beest rond. Is het endemisch? Is het niet boosaardig? Levert het een gevaar voor de omgeving op? Moet de Dierenbescherming hier niet van in kennis worden gesteld? Nee, het is gewoon een stuk rots langs de Kaya Damasco te Jan Thiel. 'Wat kan Curaçao toch mooi zijn', merkt Wil Kleinveld, die de foto maakte, dan ook terecht op. Heeft u een leuke foto? Stuur hem naar napa@amigoe.com

In het nieuws

Paasbrunch Academy Hotel

Het Academy Hotel organiseert morgen een paasbrunch. Deze 'Easter Brunch' valt samen met een 'egg hunt' voor kinderen. Ook kunnen de kinderen eieren beschilderen. De Easter Brunch vindt plaats van 08.00 tot 13.00 uur. Faisa Saab, front office manager van het Academy Hotel vertelt meer over de bijzondere brunch.

Voor wie is het brunchbuffet?
"Iedereen mag meedoen aan het brunchbuffet. 'Hoe meer zielen, hoe meer vreugd' zeg ik dan. We kunnen maximaal 50 mensen herbergen, dus er zit wel een stop op, maar er kan nog steeds gereserveerd worden."

Wat wordt er geserveerd?
"We hebben breakfastbread, Hollandse kaas, ham, scrambled eggs, echte Antilliaanse Johnny Cake en allerlei lekkere zoetigheid zoals muffins. Behalve al deze lekkernijen hebben we, dit jaar voor het eerst, een Omelet Station en een American Pancake Station. Bij het Omelet Station kunnen mensen kiezen wat voor ei ze willen en wat ze bij hun eitje willen eten, kaas, ham, champignons of andere lekkere dingetjes. Dat kunnen ze dan bestellen bij de stagiair die bij het station staat en die bakt het eitje ter plekke. Zo is het ook met de pannenkoeken, maar die kan je krijgen met banaan en suiker. Ik denk dat kinderen vooral het Pancake Station leuk zullen vinden."

Wie kwam op het idee om dit te organiseren?
"We organiseren het elk jaar en elk jaar worden we creatiever. Dit jaar zijn bijvoorbeeld de stations erbij gekomen en we hebben nog een soort verrassing voor de gasten, maar dat verklap ik nog niet. Aan de brunch werken ongeveer 15 mensen mee, onder anderen de stagiairs in het restaurant, iemand die de kinderen vermaakt en er is een aantal managers aanwezig."

Moeten mensen reserveren en wat zijn de kosten?
"De mensen kunnen reserveren door te bellen naar 461-9319. Voor kinderen van 2 tot 10 jaar is het 7 dollar en voor gasten van 11 jaar en ouder 15 dollar per persoon. Het leuke is dat de gasten die meer dan twee dagen in het hotel verblijven, gratis naar de Easter Brunch mogen."

‘Schaken met de bokshandschoen’

Bokser Robert Busby wil op Curaçao een klassieke boksschool beginnen voor iedereen die een van de oudste sporten ter wereld wil beoefenen, maar vooral voor kansarme jongeren en Curaçaoënaars die het niet breed hebben. Nu is het wachten op medewerking van de overheid en fondsen. Tijd om een kijkje te nemen op de plek waar het idee voor de boksschool ontstond.

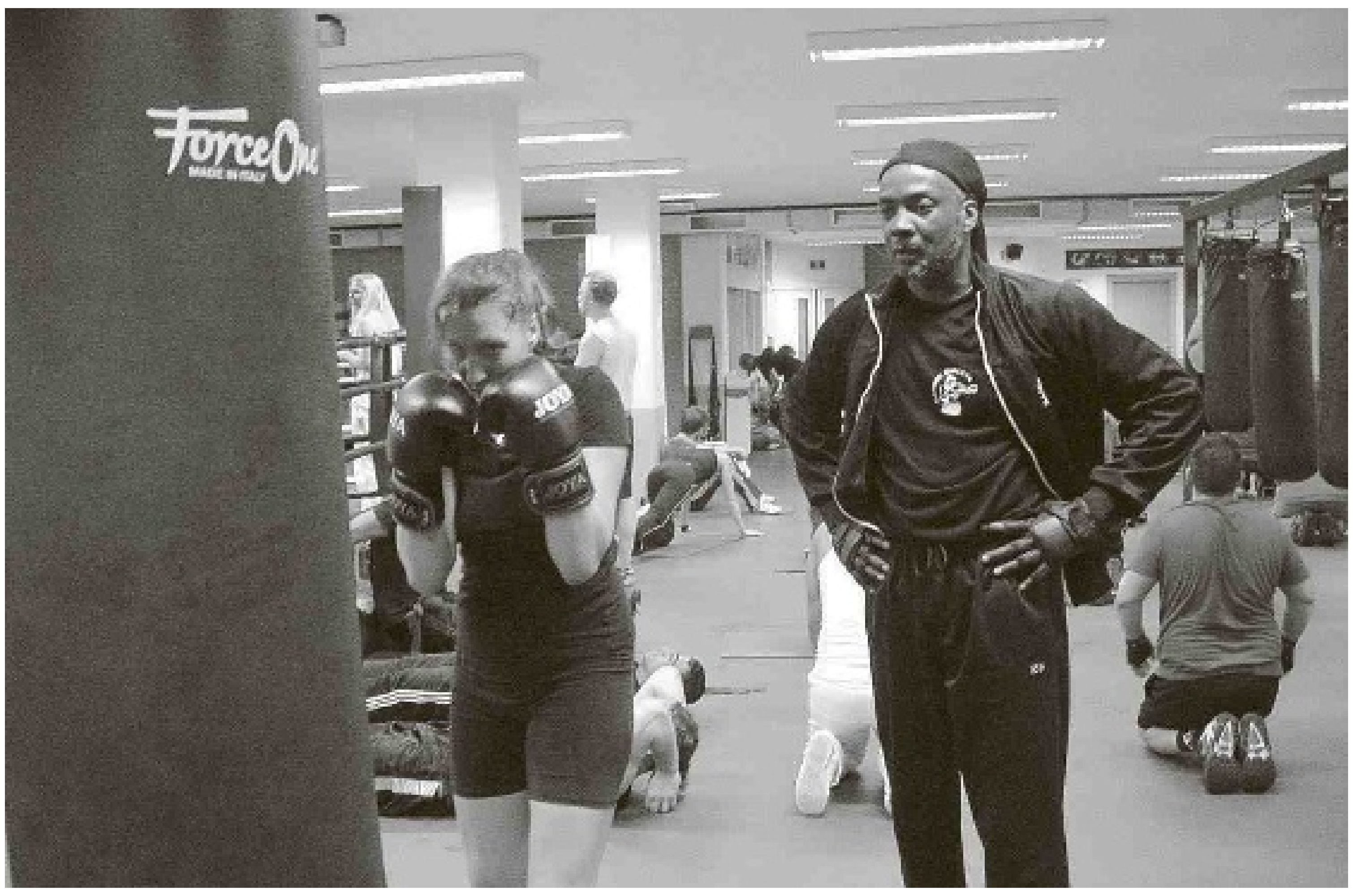

Martina Doevelaar en Robert Busby.

Tekst en foto’s: Otti Thomas

“Ik ben geen vechtersbaas. De laatste keer dat ik vocht, was op de lagere school, toen ik opgezweept door klasgenoten een jongen een paar klappen verkocht, omdat hij me had omgeduwd. Na hooguit twee minuten sprak hij het toverwoord ‘genade’, was de ruzie voorbij en liepen we samen naar huis, want we moesten toch dezelfde kant uit. Sindsdien heb ik ruzies weten te vermijden. En nu sta ik met twee bokshandschoenen aan in de trainingszaal van de Haagse Directe.”

Naast me staat Robert Busby, die in zijn jeugd op Curaçao weleens bij een vechtpartijtje was betrokken. Uit zijn bouw en zijn lengte leid ik af dat hij zelden verloor. Op zoek naar meer geluk en welvaart vertrok hij dertig jaar geleden naar Nederland, maar daar zat niemand te wachten op een 20-jarige Curaçaoënaar zonder diploma. Zo raakte hij betrokken bij allerlei louche zaakjes, waar hij verder niet veel over los laat. Via hulpverlening behaalde Busby wat vakdiploma’s, maar dat leverde weinig meer op dan twaalf onderbetaalde baantjes en dertien ongelukken. “Gedesillusioneerd kwam ik op een dag binnen bij een maatschappelijk werker, die meteen tegen me zei dat er zo met mij niet viel te praten. Hij keek me aan en vroeg of ik aan sport deed. Ik had wat gevoetbald maar daar kwam weinig meer van terecht. Hij bracht me toen in contact met bokser Chris van Veen, voormalig wedstrijdbokser en oprichter van boksschool de Haagse Directe.” Zo begon Busby aan een carrière als bokser en nu, vijftien jaar later, is hij een van de trainers bij de Haagse Directe. Nonchalant maar trots, wijst hij naar zijn trainersdiploma van de Nederlandse Boksbond (NBB). “Boksen heeft me weer op de rails gezet. Ik kon er alles in kwijt en leerde veel. Zonder de sport was het slecht met me afgelopen. Veel jongeren op Curaçao kampen met dezelfde problemen als ik destijds. Als ik toen wist wat ik nu weet was er veel ellende bespaard gebleven. Mijn levenslessen wil ik graag doorgeven en boksen is daarvoor een uitstekend middel.” Het plan ontstond voor Jab Jab Kòrsou, skol di bòkseo, waarmee hij tevens Curaçao weer tot een trotse boksnatie wil maken.

Zonweringen

“Dit is wat ik wil”, zegt Busby en gebaart naar de zaal van de Haagse Directe met twee boksringen, twintig boksballen en zestig mensen die volledig opgaan in het uitdelen van linkse directes en rechtse uppercuts. De meesten hebben een normaal postuur; smalle jongens en meisjes die aan de Haagse Hogeschool studeren, een vader met zijn twee zoontjes. De mannen en de enkele vrouw in de boksringen zijn gespierder, maar ze zijn in de minderheid. In de kleedkamer hoor ik geen gepoch over straatgevechten of grote auto’s, maar praat men over politiek en projecten die nog afgerond moeten worden. De een verkoopt zonweringen, de ander is chauffeur voor politici en weer een ander werkt in de bouw. Sheldry Osepa, de Gevolmachtigde minister van Curaçao, traint hier zelfs.

Jab Jab Kòrsou moet een combinatie worden van deze toegankelijke boksschool, waar het om plezier in de sport draait en de boksschool in de Rotterdamse deelgemeente Hoogvliet, het thuishonk van de Stichting Opboxen. Initiatiefnemer Jan Schildkamp werd in 1976 gevraagd of hij een groep probleemjongeren kon helpen. Schildkamp kwam met een plan waarbij bokstraining gecombineerd werd met lessen arbeidsoriëntatie en maatschappijkennis. De boksschool is inmiddels uitgegroeid tot een organisatie waar behalve jongeren ook hartpatiënten en (in samenwerking met de gemeente, politie en reclassering) ex-gedetineerden terecht kunnen.

“Voor boksen zijn discipline en regelmaat nodig”, zegt Busby. “We willen op Curaçao ook graag met de reclassering werken. Maar we willen boksen vooral toegankelijk maken voor jongeren in de armere wijken en op internaten. We hebben verschillende tehuizen en instellingen bezocht en ze waren allemaal positief. Zo wil (Rubert, red.) Breusers, voorzitter van Kinderoorden Brakkeput, Jab Jab Kòrsou opnemen in de naschoolse activiteiten.” Behalve bokshandschoenen, een paar bokszakken en goede begeleiding, is er weinig nodig zodat trainingen ook op locatie gegeven kunnen worden. Met name voor gesloten instellingen is dat een ideale mogelijkheid om bewoners gezond in beweging te krijgen.

Busby sprak op Curaçao ook met Edwin Baas, eigenaar van Baas Sports en voorzitter van de Curaçaose Amateur Boks Associatie. De organisatie zet zich sinds 1977 in voor de promotie van de bokssport, maar wordt belemmerd door een gebrek aan financiële middelen. Ook Baas is enthousiast. “Ik verzorg zelf ook bokstrainingen, maar zie Robert niet als een concurrent. Voor mij is boksen iets dat ik naast mijn werk doe. Met meer boksscholen kunnen we ook meer onderlinge competities houden, waardoor boksers gemotiveerd blijven om door te trainen. Mensen als Robert kunnen wij op Curaçao heel goed gebruiken. Ze dragen bij aan een verbeterde samenleving met minder criminaliteit”, aldus Baas. Baas Sports is vooral gespecialiseerd in Thaiboksen, waarbij ook knieën, benen en ellebogen gebruikt mogen worden. “Zowel boksen als Thaiboksen zijn bij uitstek sportvormen die geschikt zijn voor het leren kennen van jezelf, de ontwikkeling van zelfvertrouwen, doorzettingsvermogen en waarden van normen en waarden zoals discipline en wederzijds respect. De jongeren kunnen hun energie en eventuele stress en agressie op een gezonde manier kwijt. Boksen doe je met elkaar. Samen waarborg je veiligheid. Je stemt grenzen met elkaar af en samen moet je deze ook leren bewaken.”

Knokkels

Ondertussen wordt er verder getraind in de Haagse Directe. Alle beginnende boksers staan in twee lange rijen, sparring partners tegenover elkaar. Mijn sparring partner is Martina Doevelaar, een grafisch ontwerpster die Busby helpt om zijn project van de grond te krijgen. Twee jaar geleden nam ze een kijkje op de boksschool. Ze wilde naast hardlopen iets meer aan sport doen voor haar gezondheid, maar een teamsport was geen optie. Boksen beviel wel goed, vertelt ze. “Sporten is goed, maar niet iedereen heeft zin in een teamsport. Hier kun je gewoon zonder afspraak binnen lopen, want er is altijd wel iemand om mee te trainen.”

De trainer van de beginners, een jongen die net als Doevelaar slechts twee jaar bokst, legt de volgende oefening uit. “Op mijn signaal oefenen we een rechtse directe”, zegt hij en stoot zijn rechtervuist met kracht naar voren. Ik denk het zonder veel problemen perfect na te doen, maar even later staat hij naast me. “Hou je linker bokshandschoen bij je hoofd! Linkervoet naar voren! Knokkels vooruit! Rechts terug naar je hoofd! Knieën buigen!” Zo gemakkelijk is het dus niet. Als ik mijn rechterhand ter verdediging weer naar mijn hoofd breng, hangt mijn linker ter hoogte van mijn heupen en als ik eraan denk om mijn knokkels vooruit te houden, vergeet ik om mijn knieën te buigen en verlies ik mijn evenwicht. Als het dan uiteindelijk lukt, knalt mijn bokshandschoen met veel kracht tegen de handschoen die Doevelaar ophoudt. Het voelt geweldig, maar automatisch zeg ik ‘sorry’. Doevelaar verzekert me dat het geen pijn doet en als het even later mijn beurt is om te incasseren moet ik vaststellen dat de handschoen de klappen goed opvangt, ook al slaat zij veel harder dan ik.

Boksen draait helemaal om techniek, vertelt Busby later. “Iemand die boos is en uit woede slaat, redt het niet in de ring. Je moet gecontroleerd boksen. Kijken wat de ander doet.” Eigenaar Chris van Veen van de Haagse Directe vult hem aan: “Laatst was er een getrainde worstelaar, een grote man. Misschien dacht hij dat hij het gemakkelijk zou hebben, maar hij verloor van kleinere mannen.” Doevelaar: “Tactiek is belangrijk. Het is net schaken met bokshandschoenen aan.”

Blessures

De boksers van Den Haag staan niet alleen in hun oordeel over hun favoriete sport. Een korte zoektocht op internet toont tal van lovende verhalen over boksen. Boksen zorgt voor het verbranden van calorieën, helpt bij de opbouw van armspieren en houdt gewrichten soepel. Maar van boksen krijg je ook sterkere been-, buik-, bil- en tal van andere spieren, aangezien je niet alleen je armen gebruikt. Diezelfde zoektocht laat ook de nadelen van boksen zien: er is net als bij andere sporten een kans op blessures, zoals aan de pols. Die kans wordt zo klein mogelijk gemaakt door het omzwachtelen van de polsen en gymnastiekoefeningen. Voor de training wordt er volop touwtje gesprongen om de spieren alvast warm te maken en na elke training volgen rek-, strek- en buikspieroefeningen, wat zorgt voor een sneller herstel van het lichaam na de training.

Internet toont ook andere blessures, waar geen enkele goede voorbereiding tegen kan helpen: hersenletsel, gebroken neuzen en een incidenteel stuk uit je oor (als je tegenstander Mike Tyson heet). Filmpjes tonen in slow motion hoe speeksel door de lucht suist van boksers met beboede wenkbrauwen, die zichzelf nog maar net staande kunnen houden door zich vast te grijpen aan de tegenstander. Het zijn filmpjes als deze die het moeilijk maken om sponsors te vinden voor de boksschool.

Maar het gaat hier om een eenzijdig beeld, zeggen Busby en Doevelaar. “Dit is niet zoals het hoort, de bokssport is veel minder bloederig en agressief als velen denken.” De International Boxing Association verplicht het dragen van hoofdbescherming en hanteert nog tal van andere regels om boksen veilig te houden. De Nederlandse Boksbond werd zelfs enige tijd geschorst wegens het houden van een toernooi waarbij geen hoofdbescherming werd gedragen. Dat was een van de redenen dat het Curaçao Rumblebokstoernooi van de CABA moest worden uitgesteld van mei tot augustus of september. De meeste deelnemers zijn immers lid van de NBB. De CABA hoopt later dit jaar ook subsidie te ontvangen als bijdrage in de organisatiekosten.

Op boksschool Jab Jab Kòrsou moeten ook een of twee boksringen komen te staan. “We willen graag bokstoernooien organiseren. Boksen is een Olympische sport en we willen van Curaçao weer een trotse boksnatie maken”, zegt Busby. “Je hoeft echter niet aan wedstrijden mee te doen. Er zijn veel mensen die jarenlang trainen, maar nooit de ring ingaan. Boksen is gewoon een gezonde workout voor jong en oud, man of vrouw.”

Is alleen oefenen dan wel leuk genoeg, vraag ik me af, terwijl de bokstrainer een nieuwe oefening uitlegt. Drie minuten lang moeten we combinaties maken: afwisselend linkse en rechtse directes, vervolgens op zijn signaal linkse en rechtse hoeken, dan linkse en rechtse uppercuts, die weer gevolgd worden door linkse en rechtse hoeken. De drie minuten lijken een eeuwigheid te duren. De linkse en rechtse directe gaan nog wel, maar die andere stoten verliezen elke seconde aan kracht. Aan het einde van de oefening buig ik voorover en laat mijn handschoenen op mijn knieën rusten, terwijl het zweet op de grond druppelt. Ik ben kapot.

Maar ik vraag niet om genade. De volgende keer gaat het vast beter...

Curaçaose boksers

Jaren geleden vonden er op Curaçao geregeld bokstoernooien plaats, zoals in het Rifstadion. Een van de bekende boksers was de Zwarte Diamant ofwel Wilson ‘Papa’ Godett, de oprichter van Frente Obrero i Liberashon 30 mei. De afgelopen tien jaar behoren boksers van Curaçao bij de wereldtop, maar helaas vaak onder een andere vlag. Richel Hersisia trainde in Nederland, België en Duitsland en was wereldkampioen in de zwaarste gewichtsklasse van de World Boxing Foundation, Lirou Pinedo en Josemir Poulina werden vorig jaar Nederlands kampioen in hun eigen klasse en momenteel behaalt Benjey Zimmerman het ene na het andere internationale succes voor het Italiaanse Team Milano Thunder. Jemyma Betrian won onlangs de internationale Golden Girl, ruim honderd vrouwen van verschillende nationaliteit achter zich latend. Suriel Hooker werd in 2009 Nederlands kampioen in de A-klasse van het middengewicht (69-75 kg).

Jab Jab Kòrsou

De oprichting van Jab Jab Kòrsou wordt verzorgd door Stichting Opboxen Curaçao, die onlangs de status kreeg van een Algemeen Nut Beogende Instelling. Meer informatie staat op de websites www.opboxen.org en www.jabjabkorsou.com.

Medisch

Vragen over... sikkelcelziekte

Tekst: Wouter Mol

Wat is sikkelcelziekte?
Sikkelcelziekte is een aandoening die ontstaat door een erfelijke verandering van de rode kleurstof in de rode bloedcellen: het hemoglobine.
Het is een vorm van erfelijke en ernstige bloedarmoede, waarbij in bepaalde omstandigheden kleine bloedvaten verstopt kunnen raken. Dat kan hevige pijn veroorzaken en beschadiging van organen.
De meeste mensen met sikkelcelziekte hebben een Afrikaanse, Arabische of Aziatische achtergrond. Dit zijn gebieden waar van oudsher vaak malaria voorkomt. Door de verandering in het erfelijk materiaal ontstond mogelijk bescherming tegen malaria.
Bij mensen met sikkelcelziekte is het hemoglobine in de rode bloedcellen net iets anders dan bij andere mensen. Die kleine verandering zorgt ervoor dat er geen normaal hemoglobine gemaakt wordt, maar een afwijkende vorm. In plaats van de normale muntvorm kunnen deze rode bloedcellen de vorm krijgen van een halve maan of sikkel krijgen, vandaar de naam sikkelcelziekte.
Het verloop van een gezonde bloedcel naar een sikkelcel

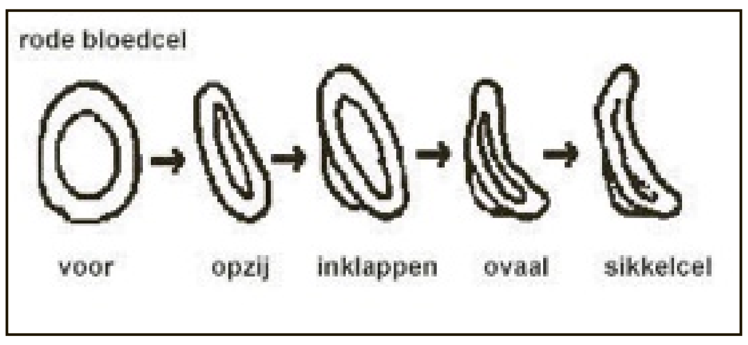

Sikkelcelziekte staat ook bekend onder de namen: sikkelcelanemie, erfelijke bloedarmoede en sickle cell disease.

De diagnose
De diagnose kan door middel van bloedonderzoek worden gesteld. Een zogenaamde hemoglobine-elektroforesetest kan de aanwezigheid van het abnormale hemoglobine in het bloed aantonen. Ook dragerschap kan eenvoudig, met behulp van bloedonderzoek worden aangetoond of uitgesloten. Als beide ouders drager zijn, kunnen zij er voor kiezen tijdens de zwangerschap onderzoek naar het bestaan van de ziekte bij het kind te laten verrichten, zogenaamde prenatale diagnostiek.
De diagnose kan het best zo vroeg mogelijk worden gesteld. Sikkelcelziekte manifesteert zich bij een baby vanaf ongeveer een half jaar. Diagnose, preventieve behandeling en informatie aan de ouders moet bij voorkeur daarvoor plaats vinden. Vroege behandeling betekent uitzicht op een betere toekomst.

Er zijn meerdere typen van sikkelcelziekte of sikkelcelanemie:

- het type HbSS (homozygote, beide ouders, sikkelcelanemie). Een patiënt met het type HbSS heeft ernstige klachten en complicaties.
- het type HbSC (samengestelde heterozygote, een van de ouders, sikkelcelanemie). De sikkelcelpatiënt die de vorm HbSC heeft, kan meestal zonder al te veel klachten door het leven gaan. Soms kan deze toch ineens ernstige complicaties hebben.
- andere samengestelde heterozygote sikkelcelanemie. Dit heeft een klein restpercentage van de patiënten.

Symptomen
Doordat de rode bloedcellen een sikkelvorm aannemen, ontstaat er een aantal problemen. Ze kunnen moeilijker hun weg vinden door de kleinere bloedvaten van het lichaam. Kleine bloedvaten kunnen hierdoor verstopt raken en daardoor stokt de bloedtoevoer naar het weefsel.

Waar die bloedtoevoer stokt, kan een plotselinge hevige pijn optreden. Dit wordt een crisis genoemd. Dat zie je het vaakst in de onderbuik, botten en longen.

Het weefsel raakt beschadigd en is daardoor vatbaarder voor infecties, zoals botontsteking (osteomyelitis). Gaat het om bloedvaten van de hersenen, dan kan er een beroerte optreden. Is het een bloedvat in het oog, dan kan blindheid het gevolg zijn.

Zo kunnen verschillende organen worden aangetast.
De sikkelvormige rode bloedcellen worden ook nog eens versneld vernietigd in de milt (hemolytische anemie). Hierdoor is er een geringer aantal rode bloedcellen beschikbaar.

Sommige patiënten met sikkelcelziekte hebben weinig klachten, anderen heel veel. Mensen met sikkelcelziekte moeten voortdurend rekening houden met de kleine dingen in het dagelijkse leven. Want deze dingen kunnen de kans op een crisis laten toe nemen.

Behandeling
Er bestaat geen specifieke behandeling voor sikkelcelanemie. Het is belangrijk dat vroegtijdig wordt vastgesteld dat een kind aan de ziekte leidt en dat eventuele complicaties ten gevolge van een crisis snel en adequaat worden bestreden.
Iemand met sikkelcelanemie krijgt meestal te weinig foliumzuur via de normale voeding binnen, zodat foliumzuur als supplement aan de voeding moet worden toegevoegd.
Bij vrijwel alle crises is ziekenhuisopname nodig voor een onderzoek naar de achterliggende oorzaak van de crisis en behandeling met antibiotica, intraveneuze vloeistoffen, zuurstof en pijnbestrijding. Een strikte bewaking is noodzakelijk.
Regelmatig is een bloedtransfusie nodig.

Preventieve maatregelen
Mensen met deze aandoening moeten worden gevaccineerd om infecties te zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld pneumokokkenvaccinatie). Daarnaast wordt hen aangeraden blootstelling aan extreme koude en hoogtes te vermijden, omdat daardoor een crisis kan worden uitgelokt.

Prognose
In de loop van de jaren veroorzaakt sikkelcelanemie schade die leidt tot de uitval van diverse vitale organen in het lichaam. Afhankelijk van het soort en de ernst van de aandoening.
Op dit moment ligt de gemiddelde levensverwachting van mensen met de ernstige vorm van deze aandoening tussen 40 en 50 jaar

Wouter Mol is huisarts te Curaçao

Mens & Psyche

Hoe luistert u?

Vrijwel iedere lezer zal de volgende ervaring delen. Als u terugkomt van vakantie en u wilt uw belevenissen vertellen, dan bent u bij de één heel snel uitgepraat, terwijl u bij de ander veel beter uw verhaal kwijt kunt.

Tekst: Milangela Plate

Dat heeft veel te maken met hoe er naar u geluisterd wordt. Sommige mensen zijn erg goed in het onderbreken en ingaan op irrelevante details. De moed om verder te vertellen zakt u al gauw in de schoenen. 'Laat maar', denkt u dan. Wat in zulke situaties ook vaak gebeurt is dat de ander binnen de kortste keren het gesprek 'naar zichzelf heeft toegehaald'. Men heeft het ook meegemaakt en liefst nog veel mooier of erger.

Drs. Milangela Plate is psycholoog/gerontoloog met veel ervaring op het gebied van counseling, diagnostiek en training voor volwassenen en 60-plussers. E-mail: milangela.plate@takecare.an

Wat doen nu de mensen bij wie u wel uw verhaal kwijt kunt? Zij hebben om te beginnen de bereidheid om aandacht te geven. Ze hebben belangstelling, zonder zelf meteen te hoeven vertellen over hun ervaringen of meningen. Daardoor kunnen ze beter luisteren.
Het lijkt alsof vertellen een actieve bezigheid is en luisteren een passieve, maar dat beeld is onjuist. Luisteren is juist een actief proces! Hier volgt een aantal voorbeelden van reacties waarop u uzelf kunt betrappen terwijl u luistert naar anderen:

Adviseren
U bent goed in het oplossen van problemen en u staat paraat met hulp en suggesties. U hoeft slechts een paar zinnen te horen en u begint al naar het juiste advies te zoeken. Maar terwijl u een plan bedenkt en iemand ervan probeert te overtuigen om het 'gewoon te proberen', mist u wellicht het belangrijkste. U luisterde niet naar wat de persoon voelde en u erkende zijn pijn niet. Hij voelde zich alleen omdat u niet kon luisteren en simpelweg aanwezig zijn.

Gelijk halen
Gelijk willen hebben betekent dat u alles doet (feiten verdraaien, beginnen te schreeuwen, excuses maken of beschuldigingen uiten, fouten uit het verleden opdreggen) om te voorkomen dat u het bij het verkeerde eind hebt. U kunt geen kritiek verdragen, u kunt niet worden gecorrigeerd en u gaat niet in op ideeën om te veranderen. Uw overtuigingen staan vast als een huis.

Vergelijken
Luisteren wordt moeilijk omdat u altijd probeert vast te stellen wie slimmer, bekwamer of emotioneel gezonder is: u of de ander. Sommige mensen concentreren zich op wie het meest lijdt of wie het grootste slachtoffer is. Terwijl iemand aan het praten is, denkt u bij uzelf: 'doe ik dat beter?' of 'mijn kinderen zijn heel wat intelligenter'. U neemt niet veel in u op omdat u te druk bezig bent uzelf met de ander te vergelijken.

Filteren
Wanneer u filtert, luistert u wel naar sommige dingen, maar hoort u andere dingen niet. U schenkt slechts voldoende aandacht om na te gaan of iemand boos of ongelukkig is of wanneer u emotioneel in gevaar bent. Zodra u bent gerustgesteld dat dit allemaal niet het geval is, laat u uw gedachten de vrije loop. Bijvoorbeeld: Een vrouw luistert net voldoende naar haar zoon om aan de weet te komen of hij op school weer aan het vechten is. Opgelucht dat hij zich momenteel rustig houdt, dwalen haar gedachten af naar het lijstje boodschappen van vandaag. Een jongeman gaat snel na wat voor humeur zijn vriendin heeft. Als ze vrolijk lijkt terwijl ze vertelt wat er die dag is voorgevallen, beginnen zijn gedachten alweer af te dwalen.

Gedachten lezen
U schenkt niet veel aandacht aan wat mensen zeggen. In feite wantrouwt u wat ze vertellen. U probeert uit te vissen wat de ander echt denkt en zegt. U schenkt minder aandacht aan woorden en let meer op intonatie en subtiele aanwijzingen, in een poging om de waarheid te achterhalen. Als u een gedachtenlezer bent, doet u waarschijnlijk veronderstellingen over mensen die op u reageren. 'Ik wed dat hij naar mijn slechte huid kijkt', 'ze denkt dat ik dom ben', 'hij wordt door mijn verlegenheid afgestoten'. Deze gedachten zijn het gevolg van intuïtie, raden en vage twijfel en hebben nauwelijks iets te maken met wat de ander feitelijk tegen u zegt.

Repeteren
U hebt geen tijd om te luisteren als u repeteert wat u zo dadelijk gaat zeggen. Uw hele aandacht is gericht op het voorbereiden en formuleren van uw volgende opmerking. U moet geïnteresseerd kijken, maar uw gedachten gaan razendsnel omdat u een verhaal moet vertellen of een opmerking moet maken. Sommige mensen repeteren inwendig hele reeksen reacties: 'Ik ga zus zeggen en dan zegt hij zo en dan zeg ik...'

In de clinch gaan
Dit mechanisme leidt ertoe dat u met mensen gaat redetwisten en debatteren. De ander heeft nooit het gevoel dat u hem hoort omdat u het meteen al oneens bent. In feite ligt uw aandacht bij het zoeken naar dingen waarmee u het oneens kunt zijn. U huldigt krachtige standpunten en u bent erg duidelijk in uw opvatting en voorkeuren.

Zoveel woorden, zoveel zinnen. Uw kijk op de wereld is niet per se beter dan die van de ander.
Beoordeel anderen niet op grond van uw eigen waarden. Neem de tijd om na te gaan hoe de ander de wereld ziet. Neem de tijd om te luisteren!

Voeding

Moeder maakt dik kind

Wat een zwangere vrouw eet, beïnvloedt de kans van haar kind om later dik te worden. Dat blijkt uit een onderzoek van de University of Southampton, geleid door prof. Keith Godfrey.

Ongeboren kinderen passen stukjes DNA aan op basis van de verwachting omtrent de toekomstige leefomgeving. Als de moeder weinig koolhydraten tot zich neemt, heeft het kind later een grotere kans om dik te worden.
Eerdere studies met dieren toonden al aan dat een bepaald dieet de functie van genen kan veranderen, de zogenaamde epigenetische veranderingen.

De wetenschappers namen cellen van de navelstreng en zochten naar epigenetische tekens. Deze veranderingen werden gevonden in het RXRA-gen. Dit gen maakt receptoren voor vitamine A, dat betrokken is bij de wijze waarom cellen vet verwerken. Moeders die weinig koolhydraten binnenkregen, hadden kinderen met deze veranderingen.

Vervolgens toonden ze aan dat deze kinderen dikker waren dan gemiddeld. Kinderen van zes tot negen werden onderzocht en zij bleken meer last te hebben van obesitas. Godfrey: "Het verklaart een kwart van het dik zijn van kinderen van zes tot negen jaar." Het maakte overigens geen verschil of de moeder dik of dun was.

Prof. Mark Hanson van de British Heart Foundation zei over het onderzoek: "Het benadrukt het belang van goed voedingsadvies, educatie en ondersteuning voor vrouwen in de vruchtbare leeftijd. Dit is noodzakelijk om de gezondheid van toekomstige generaties veilig te stellen en het risico op bijvoorbeeld diabetes en hartaandoeningen, wat vaak volgt op obesitas, te verminderen."

Beach Resort Sorobon:

'Stukje paradijs op Bonaire'

'Now open for everyone' meldt het grote bord vlak voor de ingang van het Beach Resort Sorobon te Bonaire. Opvallend, want 26 jaar lang was het voor menigeen gissen hoe het er achter de lange schutting en de gesloten deur aan toe ging. 26 Jaar lang was het namelijk een naturistenresort, maar Dirk-Jan Methorst en Floris Dullaart openden vier maanden geleden de deuren tot dit paradijselijke stukje Bonaire voor iedereen.

Tekst en foto's: Lisette Keus

Methorst en Dullaart kennen elkaar nog vaag van de hotelschool in Den Haag, toen ze elkaar op Bonaire tegenkwamen; Methorst als een van de eigenaren van windsurfplek Jibe City, Dullaart met de surfkennis. Een tijdje werkten ze samen toen ze ineens hoorden dat Sorobon te koop stond.

Methorst: "Het was echt een unieke kans, zoiets als dit vind je nergens anders op Bonaire, of zelfs niet op Curaçao en Aruba. Dit is een van de weinige plekken op Bonaire met een natuurlijk strand. We wilden dus heel graag, maar we waren derde in de rij met onderhandelingen, dus ik vreesde het ergste. De eerste in rij viel echter al snel af, maar degene voor ons sloot een deal. Daar ging onze kans. Maar ineens hoorden we dat op de laatste dag het contract niet getekend werd, toen waren wij aan de beurt! Mijn moeder reageerde heel verbaasd, zo van: wat is dit nou weer? Maar ik heb me uit laten kopen bij Jibe City en op 9 december 2009 tekenden we voor Sorobon."

Kamer gestijld door Jean Marc des Bouvrie.

Dirk-Jan Methorst

Keuze maken

"Hoewel ik al meer dan elf jaar op het eiland zat en ook in de toeristenmarkt, wist ik natuurlijk niets van de naturistenmarkt. We hebben ons echt moeten inlezen, want het is gewoon anders. Je hoeft niet te concurreren met andere hotels en resorts op het eiland en naamsbekendheid in de naturistenwereld heb je ook wel. Nog even hebben we erover nagedacht het zo te houden, maar doordat de bezetting van mei tot en met oktober heel laag was - mensen die hiervan houden komen vaak op dezelfde plekken terug en in de zomer is dit in Europa - was de keuze eigenlijk al snel gemaakt. Ook half-om-half zou niet werken, de negatieve spin-off zou te groot zijn doordat men een beetje angstig kan zijn om niet toch een verdwaalde naturist tegen te komen. Dat merkten we ook toen we het de deuren openden, mensen staken heel voorzichtig hun hoofd om de hoek. Nieuwsgierig, maar toch een beetje voorzichtig", vertelt Methorst lachend. "Dat we uiteindelijk toch voor gekleed kozen, was trouwens eerder bekend bij onze vaste gasten, dan dat we het zelf wisten."

Markt

Methorst gaat verder, enthousiast en trots vertelt hij: "We wilden openheid en een frisse uitstraling, dus zijn we begonnen met alles wit te schilderen. Langzaam gaan we alles renoveren, maar stukje bij beetje. Van de 28 éénslaapkamerappartementjes die we hebben, hebben we er bijvoorbeeld net twee door Jean Marc des Bouvrie laten stijlen, heel gaaf. En ook zijn we nu bezig met de beachbar, willen we loungeplekken en schaduwzeilen. En binnenkort komen ook onze kerkbanken binnen die we ergens via een veiling hebben gekocht. We willen geen modern resort worden, maar een toegankelijk. Het is gewoon zo'n unieke plek. Ook de tuin, omdat het resort natuurlijk al wat ouder is, is een paradijs; de palmbomen zijn hoog, de struiken vol. Laatst liep ik ook langs een van de huisjes en zag langs het huisje een surfplank en zeilen liggen, precies zoals ik het me ooit had voorgesteld!"

"Onze gasten zijn nu voornamelijk gezinnen met kinderen, jonge koppels, surfers en duikers. Het ondiepe water en de aanlandige wind zijn natuurlijk perfect voor kinderen en surfers. En achter het rif kun je dus ook heel mooi duiken, een van de weinige - zo niet de enige - duikplek aan deze kant van het eiland. We werken nu ook heel leuk samen met 'Wanna Dive' en natuurlijk met Jibe City. Met z'n allen kunnen we onze gasten het hele pakket bieden."

"Het grote verschil met de naturistenmarkt en de 'gewone' markt om het zo maar eens te noemen, is dat er meer interactie is tussen het personeel en de gasten. Misschien iets veeleisender ook. Toen wij in het begin nog nudistisch waren, merkte ik heel erg dat mensen gewoon hun eigen gang gingen. Nu hebben mensen vragen, willen ze van alles weten en doen. Heel grappig is dat om mee te maken. Ook kunnen we ons nu meer richten op de lokale markt, helemaal met het restaurant. Vanaf het moment dat we de deuren openden, is het restaurant namelijk ook open voor iedereen. Dat het zo snel aan zou slaan hadden we ook niet berekend, dus we moesten - en moeten soms nog steeds - zelf bijspringen. Binnenkort heet het restaurant ook anders, P'zazz. Een verbasterde versie van 'possess', maar dan op een liefhebbende manier. Zoals het past bij lekker eten en het leven."

Culturele Agenda

Kunst & Expo's

Verbeeld verlangen

De tentoonstelling 'Verbeeld verlangen - Desire Revealed', Iconen van Ivisona Antonia zal nog tot 7 mei te bezichtigen zijn in Landhuis Bloemhof. U kunt de kunstenares ontmoeten op 23 april en op 7 mei en op 4 mei houdt zij om 19.30 uur een lezing getiteld 'De wereld van iconen'.

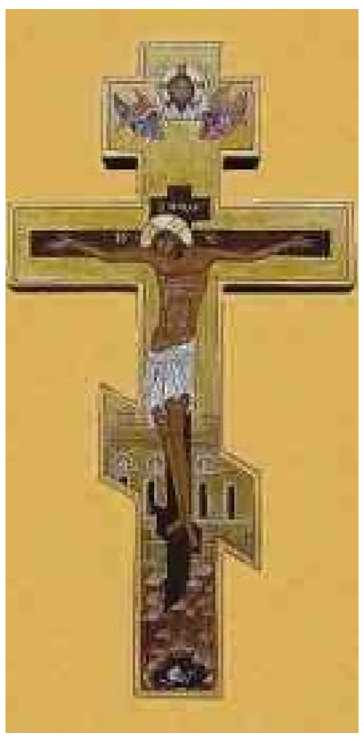

Dans & Theater

Lága nan, famia nan tá, abo keda fó - Pachi Damon

Laat ze, het is familie. Hou je erbuiten.

Deze humoristische voorstelling van Pachi Damon is gebaseerd op familieconflicten. Als je je bemoeit met familiezaken dan krijg je op den duur de kous op je kop. Twee broers/zussen krijgen slaande ruzie over een kind van een van de twee. De man gaat zich ermee bemoeien en komt in een oorlogsgebied terecht onder meer over het feit dat zijn huis is gebouwd op familieterrein. Je bemoeit je met alles van ons, maar je hebt nooit de moeite genomen je eigen stek te vinden en dan komen er nog een heleboel andere verwijten. Dan is er nog een stiefvader die misbruik probeert te maken van de dochter van zijn nieuwe vrouw. De vrouw weet het, maar zegt niets, want de man is kostwinner. Je hebt ook moeders die het niet weten, maar niets zeggen uit angst en schaamte. En je hebt moeders die het niet eens (willen) weten.

Moraal, blijf buiten familiezaken. Brand je vingers er niet aan.

Slapstick/comedia del arte waarbij regelmatig het publiek betrokken wordt.

Zaterdag 23 april om 21.00 uur

Zondag 24 april om 20.00 uur

Zaterdag 30 april om 21.00 uur

Zondag 1 mei om 15.00 en 20.00 uur

Entree: 27,50 gulden

Locatie: Teatro Luna Blou

Taal: Papiaments

WaNtEd

Wanted vertelt het verhaal van een groep jongeren die weggelopen zijn van huis. De politie is naar hen op zoek omdat ze verdacht worden van een paar recente inbraken. Het merkwaardige bij deze inbraken is dat ze alleen de heilige boeken uit de huizen stelen: de Bijbel, de Koran, de Tenach, de Veda. 's Nachts verdwijnen er standbeelden uit de stad en verschijnen bij daglicht standbeelden van Mickey Mouse op de sokkels. Vlaggen worden van de masten neergehaald en weer ondersteboven opgehangen. Fonteinen kleuren oranje. Op muren staat met spuitbussen geschreven: 'discordia' en 'de hypocrisie viert hoogtij' en 'een nieuwe orde'. Als er uit het kruithuis wapens en vuurwerk verdwijnen slaat de paniek toe. Wat zijn deze jongeren van plan? Een theaterstuk opgevoerd door theatergroep 'Pispèin' en geregisseerd door Albert Schoobaar

Première: zaterdag 23 april om 20.00 uur

Zondag 24 april om 19.00 uur

Zondag 1 mei om 19.00 uur

Entree:10 gulden

Locatie: La Tentashon

Taal: Papiamentu

Film

Al sur de la Frontera

In de documentaire 'Al sur de la Frontera' trekt Oliver Stone hard van leer tegen de mediaconcerns van zijn land. Hij neemt het op voor Hugo Chávez, Evo Morales en andere Zuid-Amerikaanse presidenten die als dictators afgeschilderd worden door de Amerikaanse media. Stuk voor stuk verbrijzelt hij de leugens die nieuwszenders als CNN en FOX de wereld in sturen, Stone gaat na wat er zich écht afspeelt in de achtertuin van de VS. Het resultaat is een film die je gezien moet hebben.

Dinsdag 26 april om 19.00 uur

Entree: 13,50 gulden

Locatie: Teatro Luna Blou

Taal: Spaans

Curaçao

De inmiddels veelbesproken film 'Curaçao' gaat over 'de Hollandse gemeenschap' op Curaçao. De Nederlanders die in beeld komen lijken weinig op te hebben met het eiland. Deze Europese Nederlanders en de lokale bevolking spreken elkaar nauwelijks. Hun noodzakelijke omgang blijkt uiterst stroef en gespannen.

Donderdag 28 april om 19.30 uur

Locatie: Teatro Luna Blou

Entree: 13,50 gulden

Taal: Nederlands, Engels ondertiteld

Boeken en literatuur

De Gouverneurs van de Nederlandse Antillen

Het boek werd door Gert Oostindie geredigeerd en biedt een portrettengalerij van de dertig mannen die sinds 1815 het Koninkrijk als gouverneur dienden. Van iedere gouverneur wordt de levensloop geschetst, met nadruk op de ambtsperiode. De levensschetsen geven een beeld van de (post)koloniale verhoudingen en de ontwikkelingen op de eilanden, maar bieden vooral informatie over achtergrond, macht en onmacht, visie en functioneren van de gouverneurs. De Gouverneurs van de Nederlandse Antillen werd geschreven in opdracht van het Kabinet van de Gouverneur van de Nederlandse Antillen. Vier deskundigen - Aart G. Broek, Ronald Donk, Wim Renkema en Dirk J. Tang - schreven de portretten, kunsthistorica Renske van der Zee belichtte de schilderijen. Gert Oostindie leidde het project en tekende voor de inleiding. Gert Oostindie (1955) is directeur van het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde te Leiden en hoogleraar Geschiedenis aan de Universiteit Leiden. Te bestellen via www.kitlv.nl

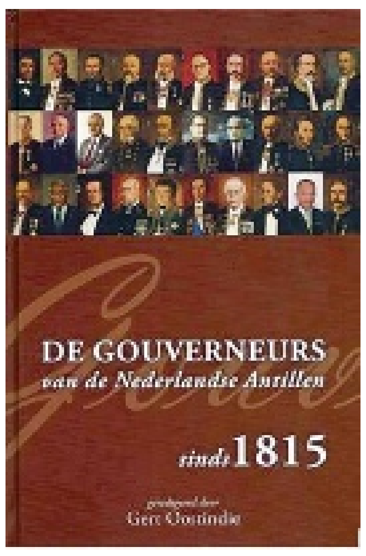

Muziek

Jazz Legacy Series

Vandaag, 23 april, vindt een muzikale happening plaats met een optreden van het legendarische Salsbach Jazz Trio in een muzikale ontmoeting met de lokale band die steeds meer furore maakt: The Experimental Jazz Group. Het evenement is het eerste van de maandelijkse reeks concerten in de Jazz Legacy Series en vindt plaats in de feestelijk verlichte tuin van het Cultureel Centrum te Emmastad.

Entree: 35 gulden

Kaarten verkrijgbaar bij Mensing's Caminada, het Cultureel Centrum en bij Olé Olé Jazz Restaurant te Saliña.

Aanvang: 20.30 uur

Saxofoon

Zaterdag 28 mei organiseert de Kunstkring een saxofoonconcert (10 saxofoons sterk) uit Porto, Portugal.

Nieuw & Opmerkelijk

Workshops Landhuis Bloemhof

Er is een nieuwe workshopkalender van Landhuis Bloemhof voor de maanden tot en met juni. Onder meer Tai Chi, impressionistische schildertechnieken en gips. Meer informatie: Landhuis Bloemhof: 737-5775 of info@bloemhof.an

Ascension

Iedere eerste zondag van de maand is er Open Huis op landhuis Ascencion. De toegang is gratis. Het Open Huis vangt om 10.00 uur aan met een oecumenische kerkdienst. Voor de kleintjes is er een kindernevendienst. Om 11.00 uur is er een rondleiding om en door het fraai gerestaureerde en gemeubileerde landhuis.

Stichting Vormingscentrum Landhuis Ascension organiseert iedere donderdag een rondleiding. Vanaf 08.30 uur staat de koffie klaar. De beheerder brengt u op de hoogte van de bijzonderheden en wetenswaardigheden van het landgoed Ascencion en de flora en fauna in het omliggende natuurgebied. De rondleiding duurt ruim een uur. Deelname 10 gulden per persoon en koffie, cake en limonade bij aankomst inbegrepen. Deelname is uitsluitend mogelijk bij opgave via tel: 864 1950, 5187265 of per mail: info@landhuisascencion-curacao.com

Noteert u alvast:

Ayurveda

Workshop Ayurvedische massage in 7 dagdelen op de zaterdagen 7,14, 21, 28 mei en 4,11 en 18 juni van 11.30 tot 15.00 uur. Kosten 575 gulden, inclusief ayurvedische olie, inleiding in de Ayurveda met korte dosha-typering. Een hapje en drankje wordt geserveerd. Aanmelding of informatie voor deelname per e-mail: info@yogacentrumcuracao.com of per telefoon 8643739 of 5283029. Yogacentrum Curaçao, Kaminda Statius van Eps 14 (voorheen Rio Magdalena 14).

Internationale Museumdag

Op 18 mei is het Internationale Museumdag en zijn alle musea gratis toegankelijk.

Open Atelier Route 2011

U kunt kunstenaars in hun eigen atelier bezoeken op Banda'riba in het weekend van 14 en 15 mei en kunstenaars op Banda'bou in het weekend van 21 en 22 mei, zowel zaterdag als zondag van 10.00 tot 18.00 uur. De opening van de overzichtstentoonstelling (iedere deelnemer 1 werk) is op vrijdag 13 mei bij Gallery Alma Blou. Zie: http://openatelierroute2011.wordpress.com

Nochi di sine

Op 12 mei wordt in de Openbare Bibliotheek de film 'Juno' vertoond en op 9 juni 'Het Echte Leven'. Meer informatie te zijner tijd in de Culturele Agenda.

De Culturele Agenda verschijnt iedere zaterdag in de Ñapa. Stuurt u alle info s.v.p. naar: agenda.cultuur@gmail.com.

LIFE & style

Thuis

Dom

Tekst: Monique Casimiri

Er zijn mij en mijn familie vaak vragen gesteld over het wonen op Curaçao. De meest gestelde blijft over het weer gaan. Is het daar nu altijd mooi weer? Nooit winter? Mis je dat niet? Als kiespijn is dan altijd mijn antwoord.

Op sommige vragen kan ik gewoonweg geen antwoord geven. Die vragen zijn meestal te dom om over na te denken.
Toen wij in de jaren tachtig remigreerden naar de Antillen was dat heel wat voor het dorp waarin wij woonden. Dat dorp was een gehucht in het oosten van het land, vlakbij de grens met Duitsland. De meesten van mijn klasgenoten hadden de grensplaatsen van Duitsland misschien ooit gezien, maar veel verder waren ze niet geweest. Amsterdam kenden ze alleen uit de boeken, laat staan een eiland in de Caribische zee.
Ze wisten er niets van en stelden ons allerlei vragen. Onschuldige, zoals, wat voor weer is het daar? Wat eten ze daar? Maar de meest domme vraag die ons gesteld is, zal ik nooit vergeten: poetsen de mensen daar hun tanden? Ik geloof dat ik niet eens antwoord heb gegeven. Er kwam geen woord over mijn lippen, alleen heel veel ongeloof uit mijn ogen.
Toen wij een paar jaar later een keer in Nederland op vakantie waren en door de Efteling liepen, raakten we aan de praat met een paar jongens. Curaçao hè, dat was wel interessant. Ook nu weer dezelfde vragen als anders, met als klap op de vuurpijl: wonen jullie daar in boomhutten? Inmiddels wat wijzer en brutaler geworden beaamden wij dat volledig. Ja, wij wonen in boomhutten en slingeren via lianen naar school.
Een vraag die terug blijft keren is de vraag of we bepaalde mensen kennen. Want hoe klein het eiland ook is, in Nederland kent inmiddels iedereen wel iemand die ooit op Curaçao is geweest, of heeft een buurvrouw die er ook vandaan komt.
'Ken je de familie Frederica?', die heeft daar gewoond.
'Eh... kan best... maar wie bedoel je precies?'
'Dat weet ik niet precies, maar mijn kapster is net op Curaçao geweest en vertelde dat ze daar zo vriendelijk is geholpen door een mevrouw Frederica'.
Tja, daar kan ik dus niets mee. Ik probeer dan uit te leggen dat er op Curaçao ongeveer net zoveel mensen wonen als in Den Bosch. Ik vraag of zij iedereen kennen in Den Bosch. Meestal is het gesprek dan snel afgelopen, maar er zijn er bij die nogal volhardend zijn en blijven doorvragen.
'Maar ze wonen vlakbij Willemstad'. Of, 'ze werkt daar en daar'.
Tegenwoordig vraag ik terug. Of ze meneer Jansen kennen. Die woont vlakbij de supermarkt en draagt altijd een groene jas. Of mevrouw De Vries, je weet wel, die werkt in dat winkeltje in de stad.
En als ik het echt niet meer weet, vraag ik maar of ze hun tanden poetsen. Als je dan toch een domme vraag wilt stellen, zorg er dan voor dat de vraag ook echt dom is.

Quote

'Wherever you go,
no matter what the weather,
always bring your own sunshine'

Anthony J. D'Angelo
(Amerikaans schrijver en 'onderwijsvisionair').

Hebbeding

Dag- en nacht-mok

Giet heet water in deze mok en je ziet het langzaam maar zeker overal op aarde licht worden.

De beker is bedrukt met een wereldkaart. Doordat hij hittegevoelig is, reageert hij zodra je er iets warms in giet.

Schenk een kopje koffie of thee in en je ziet de hele wereld geleidelijk aan oplichten. De beker die in het begin zwart was, wordt helderblauw en de wereldkaart verschijnt duidelijk.

Duurzaamheid

Bamboe duurzaam?

Bamboe is aan een opmars bezig. We zien steeds meer meubels en andere toepassingen van het materiaal in en rond het huis. Niet alleen omdat het mooi is, maar ook omdat het past in een duurzame levensstijl.

Bamboe heeft de naam milieuvriendelijk, want snel hernieuwbaar, te zijn. Maar hoe zit het dan met de schepen waarmee het bamboe getransporteerd wordt? Stoten die soms geen CO2 uit? Hoe duurzaam is het dan eigenlijk?

Het mooiste zou het natuurlijk zijn als we alle materialen die we nodig hebben om de hoek of in onze achtertuin konden vinden. Helaas is dat niet de realiteit. We moeten dus op zoek naar de minst schadelijke oplossing.

Bamboe is zoals gezegd snel hernieuwbaar. Het herstelt zichzelf binnen vijf jaar en kan dan weer gekapt worden. Dat is wel wat anders met traditionele houtsoorten. Het kappen van bamboe is bovendien energiezuiniger. Een ongelofelijke variëteit aan producten kan er gemaakt worden van het materiaal, van vloeren tot kasten, van meubels tot afscheidingen en ga zo maar door.

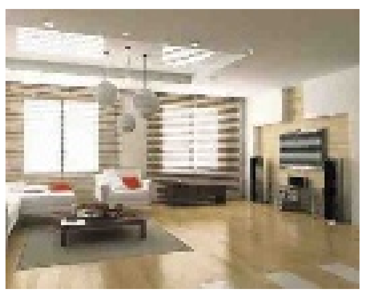

Verschepen is vanuit duurzaamheidsperspectief een relatief efficiënte manier van transport, hoewel schepen natuurlijk gebruik maken van een niet bepaald duurzame brandstof. Het goede nieuws is dat er ook in de scheepvaartindustrie wereldwijd wordt nagedacht over duurzaamheid. TransNeutral bijvoorbeeld is een non-profit programma dat de milieubelasting van scheepvaart berekent en een kleine vrijwillige bijdrage vraagt voor Green House Gas Emission Reduction programma's zoals herbebossing en duurzame energieprojecten.

Kortom, bamboe is een goed duurzaam alternatief voor de traditionele houtsoorten. Daarbij is het mooi en stijlvol en in veel toepassingen niet van 'gewoon' hout te onderscheiden. Maar iets anders: Werkt er al iemand aan de ontwikkeling van hybride schepen?

Het genot van wijn

De jaargang

In de vorige aflevering van deze rubriek hebben we het erover gehad dat u in de supermarkt op moet letten voor jaargangen. Maar wat betekent het jaartal op het etiket? En wanneer weten we of dit een goed jaar is, of dat het om een jonge wijn gaat die snel opgedronken moet worden? Dit zijn allemaal vragen die een grote rol kunnen spelen bij het genieten van de fles wijn die u heeft gekocht. U heeft vast wel iemand horen zeggen dat dit een topjaar was voor een bepaalde streek. Maar wat bedoelen ze nu?

Tekst: Licores Maduro

Het jaartal op een fles wijn verwijst naar het jaar waarin de druiven geoogst werden en de wijn geproduceerd werd. Zo simpel ligt dat.

Alle druiven zijn dan in hetzelfde jaar geoogst. Als wijnkenners het hebben over een 'goed jaar', bedoelen ze dat alles heeft meegezeten. In het algemeen heeft men het dan over de weersomstandigheden, het onderhoud van de wijngaard, de oogst en de wijnproductie. Dit heeft meer waarde voor wijnen van hoge kwaliteit. In sommige gevallen worden er geen jaargangen op het etiket vermeld. Dit is meestal bij tafelwijnen in de Europese landen en bij bulkwijnen uit de Nieuwe Wereld. Deze wijnen zijn dan meestal van mindere kwaliteit. De enige grote uitzondering hierop is de Champagne. Ook zonder jaartal zijn het wijnen van topkwaliteit. De meeste basis-Champagnes van de verschillende huizen hebben geen jaargang, dit zijn de 'non vintage Champagnes'.

Is de jaargang nu echt zo belangrijk? Met al die moderne techniek moet het toch mogelijk zijn om een redelijke wijn te produceren? Dat is ook zo, maar op dit niveau is er wel degelijk een verschil tussen een redelijke wijn en een topwijn. Een wispelturig groeiseizoen heeft gevolgen voor de structuur en het verouderingspotentieel van de wijn. Een droge en hete zomer laat het alcoholgehalte omhoog schieten, terwijl een vochtige oogst een wijn dun maakt. Koppel dit aan de streek en het lot van de wijn is bezegeld. Deze problemen komen vaker voor in de Oude Wereld. De Europese wijnproducerende gebieden hebben vaker problemen met wisselvallig weer dan die van landen zoals Chili, de Verenigde Staten en andere Nieuwe Wereldlanden.

Is de wijn nu te oud of juist te jong, hoe weet u dat? Bij de categorie voordelige wijnen treft u de wijn die u zo jong mogelijk moet drinken. Deze wijnen worden gemaakt voor directe consumptie. Wijnen een stapje hoger, gaan iets langer mee maar ook niet eeuwig. Het zijn vaak de wijnen in de hogere segmenten die het langst mee kunnen.

Waar kunt u deze informatie krijgen? Wijntijdschriften geven vaak een indicatie van een oogstjaar. Zoek wel de tijdschriften die meer informatie geven. Hoe meer details des te beter, het geeft aan dat ze goed hun huiswerk gedaan hebben. Ook de speciaalzaak kan een goede bron van informatie zijn over de jaargangen en de houdbaarheid van wijnen. Er zijn op internet ook veel sites die u informatie over verschillende wijnen geven, waaronder ook hoe ze zich zullen ontwikkelen en hoe lang ze bewaard kunnen worden.

Dat was het weer. Weet u waarom bepaalde wijnen zo duur zijn? Daar zullen wij het volgende keer over hebben.

Nomadische vrouwen en sedentaire mannen

'I am rooted, but I flow'. Met deze oneliner van Virginia Woolf typeert Rosi Braidotti zichzelf en haar filosofische werk. Braidotti (1954), een energieke en enthousiaste Italiaanse feministische filosofe, werd opgeleid in Australië en is tegenwoordig hoogleraar in Utrecht. Ze staat bekend om haar 'nomadische denkstijl'.

Tekst: Brede Kristensen

Geen vaste oriëntatiepunten, geen rigide analysemethoden, geen algemeen geldend interpretatiesysteem om de werkelijkheid te duiden, met alle daaruit voorkomende o zo mannelijke manieren en technieken om de werkelijkheid te overweldigen, te doordringen, te beheersen en uiteindelijk, zo moet worden gevreesd, te vernietigen. Braidotti vindt dat denken zoiets is als 'mentaal ademhalen', de omgeving door je heen laten gaan. Dat stimuleert creativiteit. Helaas, meestal leren we te denken overeenkomstig steriele academische en ideologische protocollen, waarmee we dan de omgeving te lijf gaan. Niet creatief maar destructief.

Het idee van een nomadische denkstijl is afkomstig van Deleuze en Guattari. In hun ogen staan nomaden model voor verzet tegen het 'systeem van de Staat', de officiële cultuur, de geijkte denk- en gedragspatronen. Nomaden hebben leren leven met de duizelingwekkende heterogeniteit van het landschap en de tijd. Ze trekken er soepel doorheen. De gevestigde machten daarentegen willen alles onder controle krijgen. Ze bouwen vestingen om zich te beschermen. Binnen de vesting voelen ze zich veilig. Braidotti denkt dat vrouwen eerder nomadisch denken dan sedentair. Bij mannen ligt dat omgekeerd. Die mogen zich fysiek tot een nomadische levensstijl aangetrokken voelen, mentaal neigen ze tot een sedentaire stijl en houden ze zich op in de vestingen van hun denken.

Zij wijst erop dat mannen zich het liefst gedragen als beslisvaardige ondernemer, grote roerganger, machinist, computerfreak, alwetende geleerde of generalissimo. Met de hulp van machines, denksystemen en organisaties proberen zij een in hun ogen geloofwaardig doel te realiseren. Coûte que coûte. De prijs die zij volgens Braidotti moeten betalen voor hun fixatie op universele principes en praktische controle - twee zijden van dezelfde zaak - is verlies van gevoel voor het lichamelijke en situationele.

Rosi Braidotti

De wetten

Ik moest denken aan het debuut van Connie Palmen 'De wetten' (1991) waarin zij 7 mannen beschrijft met wie ze korte tijd een relatie onderhoudt. Aanvankelijk is ze onder de indruk van de fysicus, de astroloog, de priester enzovoort, maar na verloop van tijd merkt ze dat er geen beweging in hun denken zit. Als de werkelijkheid niet overeenstemt met hun idee erover dan is dat bij wijze van spreken jammer voor de werkelijkheid. Nou, het is ook jammer voor de relatie, want Connie knapt er snel op af en gaat op zoek naar een andere manier van zingeving, haar wederom door een man aangereikt, met wederom terleurstelling als resultaat.

Oriana Fallaci wordt met hetzelfde gedrag geconfronteerd in haar relatie met de Griekse verzetsstrijder Alexander Panagoulos, indringend beschreven in Un Uomo (1979). Anders dan Palmen houdt zij het eindeloos lang vol, al moet ze haar gevoelens jegens hem wel telkens weer bijstellen.

En ik moest denken aan Gabriela Mistral die naar aanleiding van gedichten van Octavio Paz hem eens erop wees dat deze 'te weinig tellurisch, te weinig aards' waren. Paz was er lange tijd door uit het veld geslagen en heeft voor zover ik weet nooit begrepen wat ze bedoelde. Ik ook niet. Na lezing van Braidotti begon ik het te vermoeden. Paz was in haar ogen, zo denk ik nu, zozeer met zijn ideeën bezig dat hij verzuimde zich rekenschap van concrete situaties te geven.

Zouden er ook mannelijke auteurs te vinden zijn die de stelling van Braidotti bevestigen? Ongetwijfeld. Iedereen kan wel met wat voorbeelden komen. Laat me een auteur noemen die in mijn ogen op wel zeer opmerkelijke wijze de mening van Braidotti bevestigt: Zeno in de Bekentenissen van Zeno van Italo Svevo. De lange roman is een aaneenschakeling van situaties die zich in het leven van Zeno voordoen. In feite gebeurt er niets in het boek. Zeno observeert situaties en observeert zijn reacties op die situaties, vlijmscherp en zeer hilarisch. Echter, zonder ook maar iets te willen of te kunnen leren, laat staan een millimeter als persoon te veranderen. Hier wordt het mannelijk sedentaire brein ten top gedreven. No roots, no flow. Lezing van deze roman die iedere lezer tot existentiële reflectie dwingt, kan bijna niet anders dan de mannelijke lezer injecteren met een beetje nomadische vloeistof. Niet ongezond.

Mannen over vrouwen

Dat mannen gedreven worden door een drang de werkelijkheid al definiërend te koloniseren, is knap lastig. Dat zij dat ook met vrouwen doen, is in de ogen van Braidotti het summum van mannelijke heerszucht. Dat gebeurt dagelijks thuis, op straat, op de werkvloer en de televisie. Meestal grof. Subtiele vormen van definitie zijn er ook. Bijvoorbeeld in de literatuur. Als een mannelijke auteur over een vrouw schrijft wordt de lezer meestal een enigszins gereduceerd model aangeboden. Vrouwelijke lezers komen soms helaas in de verleiding zich met dat model te identificeren. Dan zitten we in een vicieuze cirkel.

Naar aanleiding van wat Braidotti schrijft, ben ik een aantal auteurs met elkaar gaan vergelijken.

Er zijn talloze schitterende boeken door mannelijke auteurs geschreven waarin vrouwen de hoofdrol spelen, zoals Madame Bovary van Flaubert, Anna Karenina van Tolstoy tot aan het kortgeleden verschenen ontroerende verhaal 'De filmvertelster' van Hernan Rivera Letelier (erg aanbevolen, al zal Braidotti haar nomadische wenkbrauwen wel een beetje fronsen). Er zijn ook beroemde werken met zowel mannelijke als vrouwelijke hoofdrolspelers, zoals in 'Langs lijnen van geleidelijkheid' van Couperus. Of de 'Buddenbrooks' van Thomas Mann, waarin de auteur de vrouwelijke hoofdrolspeelster in bescherming neemt tegen bezitterig en opdringerig gedrag van mannen. Stuk voor stuk schitterende romans. Echter, in al deze en zoveel andere werken is de mannelijke auteur niet goed in staat de nomadische denkcapaciteit in de vrouwelijke hoofdpersoon tot leven te roepen.

Vrouwen over vrouwen

Dat wordt vooral duidelijk wanneer je deze werken vergelijkt met die van vrouwelijke auteurs. Bijvoorbeeld met de zelfbewuste Jane Eyre van Charlotte Brontë. Of, om een minder bekend werk te nemen, aan Kristin Lavransdochter (1920) van de Noorse schrijfster Sigrid Undset. Het familieepos waarvoor zij de Nobelprijs ontving, doet in verschillende opzichten denken aan de Buddenbrooks. Met alle sympathie die Mann voor Tony scheen te koesteren, is Tony een voorspelbaar poppetje gebleven. Van Undset's Kristin daarentegen zou ik zeggen dat ik haar na lezing niet slechts hoogst persoonlijk heb ontmoet, maar met haar lange tijd samen heb opgetrokken. Je leert haar door en door kennen als een vrouw die weliswaar principes heeft, maar die altijd midden in de situatie staat. Ze neemt er rekenschap van, ook wanneer ze daardoor in conflict met haar principes komt. De situaties waarin zij terecht komt zijn niet alleen bepalend voor haar levensweg, maar ook voor haar denkweg die we in sommige passages als in een 'stream of consciousness' kunnen volgen. Kristin lijkt me een schoolvoorbeeld van een nomadisch denkende persoon. De mannen om haar heen, haar vader Lavran en haar man Erlend blijven steken in hun principes en doelstellingen. Erlend mag als een nomade rondtrekken, in wezen is ook hij met een bekrompen en sedentair brein behept. Voor mannen is lezing ervan even onthullend als leerzaam.

Waaiert Kristin Lavransdochter uit over een heel leven, in Voyage in the Dark (1934) van Jean Rhys uit Dominica, wordt een enkele episode uit het leven van Ana Morgan beschreven. Behalve dat haar relaas uitermate indringend is, merken we ook hier dat situaties bepalend zijn. Er wordt noch weggeredeneerd, noch geanalyseerd, wel beleefd, gepeinsd en gehandeld. De ontwikkeling van de hoofdpersoon is bijna voelbaar. Zoals bij Kristin weet de lezer niet hoe de hoofdpersoon zal reageren op situaties die zich aandienen. Oppervlakkig gelezen kan de indruk ontstaan dat de persoon wordt geleefd. Dat zij stuurloos is. Vooral mannen zullen dat misschien denken en redeneren dat dit komt door een zwakke persoonlijkheid. Bij nader inzien hebben Kristin en Ana een nomadische geest met gevoel voor de ontelbare nuances van de situatie waarin zij zich bevinden. Hun geest ontwikkelt zich eerder in reactie daarop als vanuit een handjevol principes, doelstellingen of gevoelens. Ze zijn beide sterk omdat ze meer-dimensionale situaties op meer-dimensionale wijze creatief weten te verwerken.

Regel bevestigende uitzonderingen

De beide voorbeelden geven duidelijk aan hoe verschillend mannelijke en vrouwelijke auteurs een vrouwelijk personage voorstellen, al moeten we niet generaliseren. Ik ben mezelf gaan afvragen of er mannelijke auteurs zijn die hun vrouwelijke personages als een nomadische geest weten te beschrijven. Uit de losse pols schieten mij Geoffrey Chaucer (1340-1400) en Fjodor Dostojevski te binnen. De vrouw van Bath uit de Canterbury Tales laat Chaucer al gelijk bij het begin verklaren dat ervaring belangrijker is dan autoriteit en dat wordt ook duidelijk uit haar belevenissen. Haar lange lofzang op autoriteit maakte op mij als lezer de indruk niet zonder spot te zijn. De vrouw van Bath is letterlijk en mentaal op reis, leert van alle wisselende situaties en is tenslotte iedere man de baas.

Dostojevski is een verhaal apart. Hij liep zich het vuur uit de sloffen om tot een eigen wereldbeeld te komen waarin westerse, oosterse en slavische elementen ineengeregen waren. Maar met zijn ongeëvenaard gevoel voor de realiteit van actuele situaties, realiseerde hij zich met welk een onmogelijke opgave hij zichzelf had opgezadeld. De mannelijke hoofdpersonen in zijn grote romans weerspiegelen deze frustratie. Het zijn bezielde zoekers en denkers die hun denken zien crashen op situaties. Uitzondering vormt een persoon als Aljosha in de Broeders Karamazov, een nomadisch denkende man die kans ziet zijn universalistisch christelijke principes in de meest complexe situaties te actualiseren. Ik durf te wedden dat Gabriëla Mistral hem nooit zou verwijten te weinig tellurisch te zijn.

En dan de vrouwen in Dostojevsky's romans, zoals Sonia in Misdaad en Straf (1866), of Aglaja in De Idioot (1869). De levendigheid van hun denken en optreden heeft niet alleen een diepgaand effect op de mannen waarmee Dostojevski hen in relatie plaatst, maar ook op de lezer. Ze laten een onuitwisbare indruk achter, als vrouwen met een zo eigen persoonlijkheid dat ze onmogelijk zijn te objectiveren. Ze zijn 'rooted and flowing'.

Terug naar Braidotti die deze dagen aan de weg timmert met haar pleidooi voor een nomadische denkstijl. Helaas is het jargon dat Braidotti gebruikt om haar ideeën uit te werken nogal onverteerbaar. Omdat ze echter een nieuw licht werpt op personages in de literatuur, wordt langs die weg helder wat zij met het nomadische denken bedoelt. Op originele wijze heeft zij een cruciaal aspect van vrouwelijkheid belicht dat vrouwen kan helpen om beter weerstand te bieden aan de vele vormen van mentale onderwerping door mannen. Voor ons mannen is het goed ons van de implicaties ervan rekenschap te geven. Misschien kan het ons helpen wat meer vloeibaar te worden.

Leesvoer

Bittere bloemen

Vorige maand kwam Bittere bloemen uit, de nieuwste roman van Jeroen Brouwers.
De hoofdpersoon is een oudere man die tegen zijn zin een cruise maakt over de Middellandse Zee. De ex-rechter, ex-politicus en ex-schrijver heeft voldoende om op terug te zien en hij doet dat met vrolijk cynisme en opgewekt gemopper. Aan boord ontmoet hij een vroegere leerlinge. Het eiland Corsica is het decor van enkele gebeurtenissen, die de oude man en de veel jongere vrouw een etmaal in elkaars gezelschap houden.
Bittere bloemen is een roman over illusies, vergelijkbaar met bloemen. Eerst is er bloei, dan verwelken ze zienderogen.

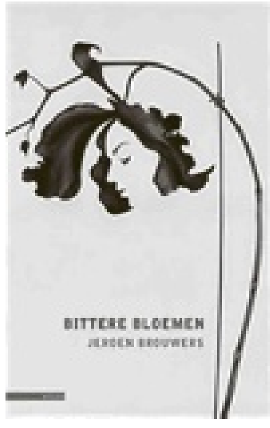

Bittere bloemen / druk 1
Jeroen Brouwers
Uitgever: Atlas
ISBN/EAN: 9789045082813

Ars poëtica

In salute to our flag

Danny Hassell

We have taken so much for granted
Even this Land where our roots are planted
This Land where past generations toiled
While giving each other a helping hand

Then progress came and over the years
It cost us oh so many tears
But a friend came along one day
With a song to wipe our tears away
To impress in us as we grow
That the best prize in hand
Was our sweet St. Martin Land

And today a refrain in union we may sing
For a new banner of Nation hails in the high wind
It is thy flag of unity, let it fly
So that the seeds of division may die.

CARIB publishing

Einstein en de kunst van managen zonder macht
Een lees- en werkboek over leiderschap en management, dat uitnodigt mee te zoeken naar de nieuwe rol van de leider. Hoe kan op een stimulerende manier leiding gegeven worden, zonder machtsmiddelen toe te passen?

Gameverslaving
Gameverslaving komt steeds meer voor. Dit boek geeft heldere inzichten over de oorzaken en gevolgen van excessief gamegebruik. Het erkennen van het probleem is de eerste stap naar het vinden van een oplossing.

Het tweede bed
De auteurs onderzoeken de algemene beeldvorming van de sociale werkelijkheid van de Curaçaose man; heeft hij inderdaad regelmatig naast zijn vrouw of vriendin een tweede of derde vrouw, of is dit een mythe?

Verkrijgbaar bij de boekhandel
of via email: Office@Caribpublishing.com

Ontwikkeling

Hulp Brazilië groeit fors

In vergelijking met de grote industrielanden zijn de middelen van Brazilië nog steeds bescheiden, maar toch groeide de ontwikkelingshulp door Brazilië de laatste acht jaar aanzienlijk. Op korte tijd evolueerde het land van ontvanger van hulp naar donor.

De vorige president van Brazilië Luiz Inácio Lula da Silva, gaf de impuls tot stijging van de ontwikkelingshulp.

Volgens cijfers van het Braziliaans Samenwerkingsagentschap (ABC), verbonden aan het ministerie voor Buitenlandse Zaken, gaat 53 procent van de technische internationale samenwerking naar Afrikaanse landen, de rest naar de Latijns-Amerikaanse buren.

De Braziliaanse ontwikkelingshulp verdubbelde van 2007 naar 2008, en verdrievoudigde van 2009 naar vorig jaar, toen de teller op 50 miljoen dollar (35 miljoen euro) stond.

"In vergelijking met wat de landen van het noorden bijdragen, is het niet veel", zegt ABC-directeur Marco Farani. Maar hij noemt de Braziliaanse hulp 'heel belangrijk' omdat ze 'op maat gemaakt' is, in tegenstelling tot die van de rijke landen, die de ontwikkelingssamenwerking doorgaans aan derden zoals niet-gouvernementele organisaties toevertrouwen.

Lula da Silva

De stijging van de Braziliaanse hulp kwam er onder impuls van de vorige president Luiz Inácio Lula da Silva, die tot de linkse Arbeiderspartij behoort en acht jaar aan de macht was. Het beleid wordt voortgezet door zijn opvolger en partijgenoot Dilma Rousseff.

Volgens Farani gebruikte Lula de "technische samenwerking als een instrument voor buitenlands beleid." Brazilië wilde zich langs deze weg internationaal meer laten gelden. Dat werd in de hand gewerkt door de constante economische groei van het land - Brazilië is momenteel de zevende economie ter wereld.

VN-kantoor

Door die vooruitgang heeft het Wereldvoedselprogramma van de VN nu een kantoor geopend in Brazilië. Het wil zich specialiseren in schoolvoeding en heeft de ambitie uit te groeien tot het symbool van het nieuwe Braziliaanse beleid voor ontwikkelingssamenwerking.

Brazilië droeg in 2008 voor het eerst bij tot het Wereldvoedselprogramma. Het betaalde toen 1 miljoen dollar (700.000 euro). In 2009 en 2010 was dat respectievelijk 16 en 13 miljoen dollar (11 en 9 miljoen euro). Dit jaar wil Brazilië 27 miljoen dollar (18 miljoen euro) bijdragen.

"Tot voor kort was Brazilië een land dat hulp ontving, de laatste jaren heeft het zich omgevormd tot een land dat hulp biedt", zegt Gemmo Lodesani, directeur van het Wereldvoedselprogramma.

Spotlight op dieren

Kattenkrabziekte

Kattenkrabziekte wordt veroorzaakt door de bacterie Bartonella henselae en de meeste mensen weten dat deze koorts kan geven na een krab van een kat.

Tekst: Margot Hack

Dat deze bacterie echter verspreid wordt door vlooien is minder bekend. De kat brengt het organisme over wanneer ze veel vlooien hebben, zichzelf krabben, geïnfecteerd raken met vlooienafval onder hun nagels en vervolgens een mens of een andere kat krabben.

Voedselpakketje

Deze vlooienpoepjes, die lijken op zwarte zandkorrels tussen de haren, zijn in feite korrels met gedroogd bloed die gelijk met de eitjes van de vlo van de vacht vallen. Wanneer er uit het eitje een larfje komt heeft dat meteen de eerste 'voedselpakketjes' bij de hand. Wanneer u thuis twijfelt of zwarte plekjes tussen de haren van vlooien afkomstig zijn of dat het gewoon vuil is, kunt u het met een fijn kammetje eruit kammen en vervolgens nat maken. Wanneer het vlooienpoep is, zal het oplossen en roodachtig kleuren omdat het bloed weer vrijkomt.

Hoe waarschijnlijk is het dat een kat met deze bacterie besmet is? Aangezien vlooien deze bacterie bij zich dragen, zijn katten met onvoldoende vlooienbestrijding een hoog risico.

Dit betekent dat katten die in een warm vochtig klimaat leven de meeste kans op besmetting hebben, want daar komen de meeste vlooien voor. Onder de juiste omstandigheden kan 40 procent van een kattenpopulatie in een gebied besmet zijn. Wanneer een mens gediagnosticeerd wordt met deze ziekte is er 90 procent kans dat hun kat drager is van deze bacterie.
Dit kan wat angstaanjagend klinken voor kattenеigenaren in vlooiengebieden, maar het is belangrijk om je te realiseren dat een geïnfecteerde kat dit alleen kan overbrengen wanneer hij krabt met een nagel vol vlooienafval. Wanneer de vlooien verwijderd zijn van de kat en er dus ook geen vlooienafval meer aanwezig is op de vacht en onder de nagels kan er geen besmetting optreden.

Of de katten zelf ook ziek worden van deze bacterie is nog steeds erg controversieel. Heel lang is er gedacht dat katten slechts de drager waren, maar er zelf niet ziek van werden.

Er zijn nu echter verschillende aanwijzingen dat er misschien toch bepaalde ziektebeelden veroorzaakt worden door een besmetting met Bartonella. Er is zelfs wat bewijs dat deze bacterie een rol speelt bij het ontstaan van plasma cell stomatitis, een progressieve ontsteking van het mondslijmvlies. De andere aandoeningen en welke besmetting er bij de mens kan ontstaan, daar zal ik het de volgende keer met u over hebben.

Margot Hack is dierenarts te Ronde Klip

"Bij een gebroken poot is het maken van een röntgenfoto altijd noodzakelijk anders kan de behandeling nooit goed gedaan worden!"

Dierenartsenpraktijken Vredenberg, Ronde Klip, Tera Kora en Comenencia
Tel: 737-2185-737-3202

Puzzels

PRIJSPUZZEL

HORIZONTAAL:
1. Russische rivier; 5. droog (van wijn); 8. assurantiebewijs; 12. eenheid van verlichtingssterkte; 13. vleessoort; 16. droogoven; 17. bijwoord; 18. reuzenroofmeeuw; 19. gewricht; 21. tandeloos zoogdier; 22. soort weefsel; 24. gebak; 26. Engelse adellijke titel; 28. soort; 30. gevel; 31. muzieksoort; 32. deel van een wielerronde; 35. ingang; 37. getijde; 38. hel; 39. lidwoord; 40. route over zee; 42. zielsgelukkig; 45. Engelse titel; 46. drinkgerei; 48. rivier in Schotland; 49. iedere; 51. stootbodem; 53. indianentent; 55. muzieknoot; 56. aroma; 58. vlinderlarve; 60. voegwoord; 61. ernstig; 63. hoofdstad van Libië; 65. boos; 66. niemendal; 67. broeibak; 68. schaker van Helena.

VERTICAAL:
1. Olievet; 2. brompot; 3. voormalig; 4. woonboot; 5. deel van het hoofd; 6. oude lengtemaat; 7. Italiaans eiland; 8. schil; 9. Frans lidwoord; 10. rivier in Duitsland; 11. rechercheur; 14. sportterm (Eng.); 15. punt; 18. pas; 20. alcoholische drank; 23. siermotief; 25. stralenkrans; 27. vrucht; 29. deel van het lichaam; 31. kwaadaardig; 33. golfterm; 34. griezelig; 35. slot; 36. edel; 40. land in Europa; 41. babybedje; 43. Europese taal; 44. in grote haast; 46. soort onkruid; 47. koets; 50. halfaap; 51. kunstschaatsterm; 52. domkop; 54. gevleugelde Perzische geest; 57. gravure; 59. vogelziekte; 62. persoonlijk vnw.; 64. vader; 65. soort slee.

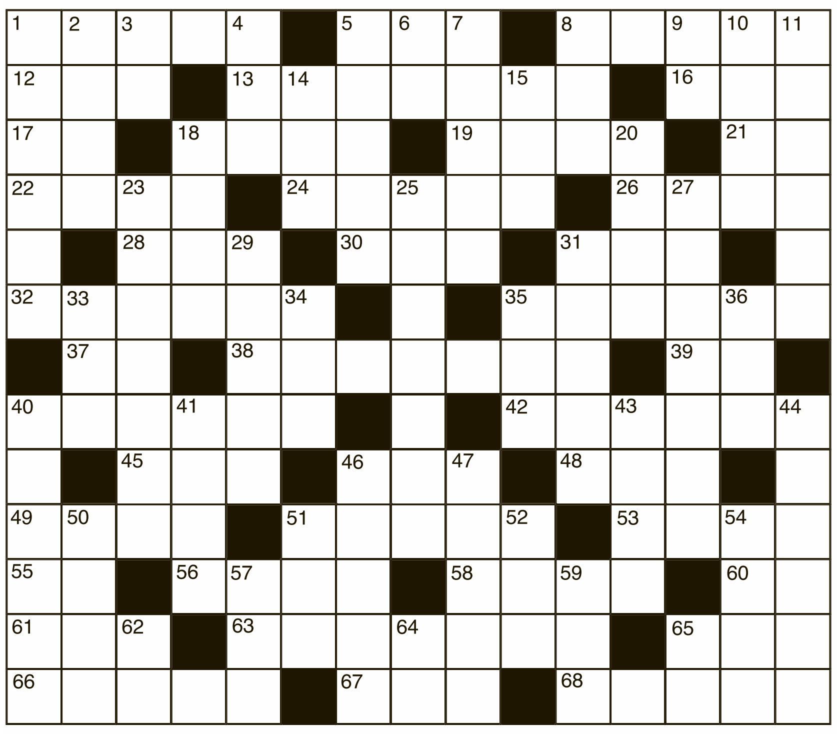

Uit de inzendingen van de Amigoe-puzzel van vorige week is als winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Carla Arends
Neptunesstraat 5

Anna Abdala
Groot Kwartierweg 6 apt 12
Curaçao

De winnaar kan zijn/haar prijs na identificatie ophalen op het kantoor van de Amigoe. Curacao: Kaya Fraterna di Skèrpènè z/n tot drie uur n.m. Aruba: Bilderdijkstraat 16-2, tijdens kantooruren. Oplossingen moeten zowel op Curaçao als Aruba zijn ingediend op woensdag voor 12:00 uur. Gelieve duidelijk op de enveloppe te vermelden: Amigoe-puzzel. Vanuit Bonaire kan de oplossing gefaxt worden naar Curaçao: (00599-9) 767-4744. De prijzen vervallen na drie maanden.

ANAGRAM

Op elke verticale regel dient een woord van vier een van vijf en een van zes letters te worden ingevuld. Het woord van vijf letters bestaat uit de letters van het voorgaande woord plus 1, het woord van zes letters bestaat uit de vijf letters van het voorgaande woord plus 1. Als de hele puzzel juist is ingevuld, vormen de letters op de vet omlijnde regel een woord.

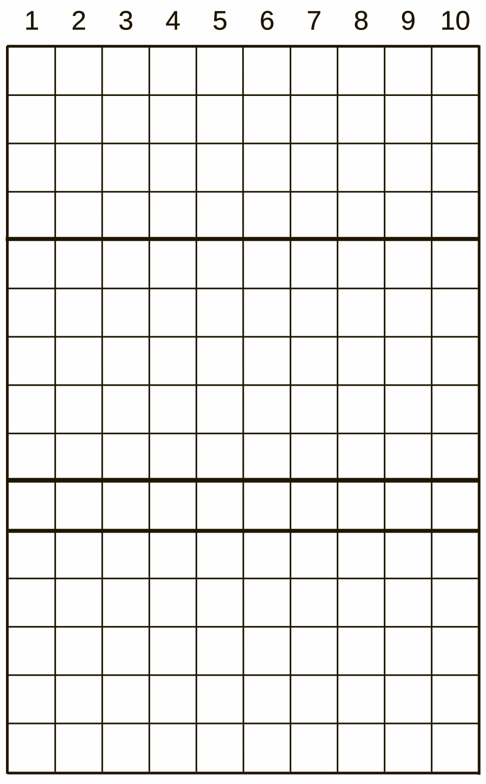

1. Min - gelijkmatig - Gezicht;
2. bedehuis - grauwe erwt - smakelijk;
3. geestdrift - slingerplant - nieuwe regel;
4. droogvloer - graveren - proper;
5. koraaleiland - sprong - kleine ui;
6. gevechtswagen - nieuwsorgaan - bordpapier;
7. een weinig - mannelijk dier - gebakken vloersteen;
8. boterton - wijnmaat - zoogdier;
9. snijwond - hatelijkheid - hier of daar;
10. schoorsteenzwart - redenaar - terug.

CRYPTO-OVERLAPPER

Op elke regel twee woorden invullen. Twee of meer eindletters van het eerste woord zijn meteen de beginletters van het tweede woord.

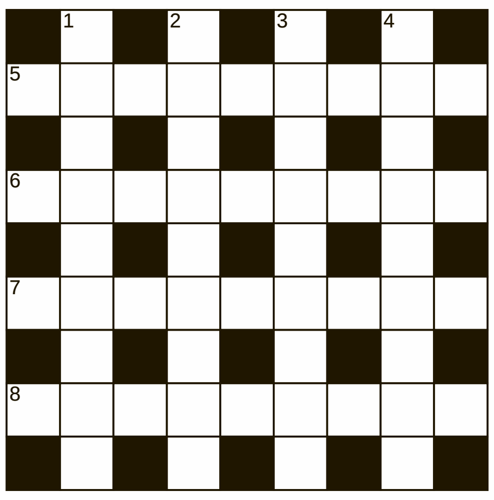

HORIZONTAAL:
5. Verslag om snel aan drank te komen (7); Vocht dat even een stoot geeft (6);
6. Geen jeugdig hoofd (4); Een bloemetje voor mij uit eigenliefde (8);
7. Orgaan van een vis (4); Niet zo gladjes van een beer (8);
8. Geen dikzak van naam (4); Achteraan zit er muziek in voor schakers (8).

VERTICAAL:
1. Een onjuiste verzekering, meisje! (4); Flink doorgaan met planten! (8);
2. Uitgeput informeren (8); Vertegenwoordiger in het blauw (5);
3. Tot in de puntjes verzorgd schrift (7); Stilt de dorst tot slot (4);
4. Niet gezond als een hond moeder wordt (5); Minder woeste maat (6).

WOORDZOEKER

In deze mengelmoes van letters zijn al de onderstaande woorden verstopt. Streep alle woorden door. De resterende letters vormen dan regel voor regel van links naar rechts gelezen de oplossing van deze puzzel.

B O N E R E V I T A L E R
D N E T T U P T I U O E N
T R A B I L L I M C L K L
D H N E N N I M I U IJ D E
I N C B R O N X E L N N G
N N E I F I E R E A E D O
E C E F W M F S L P T N K
R R D R F R N I P A N A R
E R E U E E E O A G E L E
N E T G M L R V I O V R V
G Y E N A P U T O D R E L
A A O A L Z E M E E E T O
T K R O G O E N I B F A V
S O V R E D A E L T S W E
K T I L O C C O R B S E R
G N I N E L E I M E R P D

Broccoli
Bronx
Desbetreffend
Dumpen
Fervent
Freule
Goeni
Koraaleiland
Leader
Mexico
Millibar
Minnen
Onmenselijk
Overwicht
Pagode
Premielening
Relativeren
Revolverkogel
Stagneren
Stimuleren
Tokayer
Uitputtend
Volproppen
Waterland
Zager

PUZZELSLANG

Begin bij vakje 1. Bij elk volgend cijfer begint een nieuw woord. De laatste letter van een woord is telkens de eerste letter van het volgende woord. Bij goede invulling, is in de licht gekleurde vakjes een woord te lezen.

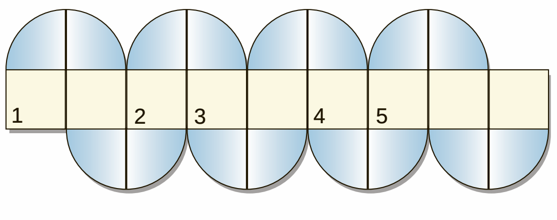

1. Reeds; 2. kaartterm; 3. modegek; 4. aangeschoten; 5. hijsen.

© Puzzelland/110423

SUDOKU

	6	8	4	1		7	9	2
	2					3		
					6		5	
2	8		5					
5		3		2		9		7
		9				1		
1			7		8			
	7			6			1	3
				4	3	6		8

Schrijf alle cijfers 1 t/m 9 in alle verticale kolommen, alle horizontale rijen én in alle vierkantjes van 3 x 3 vakjes.

Oplossing vorige week

2	5	6	1	9	3	4	7	8
9	8	4	7	2	5	1	6	3
7	3	1	4	6	8	2	5	9
3	1	2	8	5	7	9	4	6
4	6	8	9	3	2	5	1	7
5	9	7	6	1	4	3	8	2
8	2	9	5	4	6	7	3	1
6	4	3	2	7	1	8	9	5
1	7	5	3	8	9	6	2	4

OPLOSSINGEN VAN VORIGE WEEK

Prijspuzzel: HORIZONTAAL: 3. Obi; 5. esp; 10. schade; 12. nudist; 13. eerloos; 16. arme; 17. robot; 18. stee; 20. tui; 22. naspel; 26. budget; 29. utah; 30. ouwe; 31. vizier; 34. selene; 37. gin; 39. lias; 40. zanik; 42. ijker; 43. melkkoe; 45. dorsen; 46. ondank; 47. sol; 48. kid. VERTICAAL: 1. Osmaan; 2. thames; 3. ode; 4. beer; 6. snot; 7. pus; 8. nietig; 9. attent; 11. album; 14. rot; 15. ooi; 19. peter; 21. huwen; 23. aai; 24. pui; 25. lar; 26. bus; 27. del; 28. ein; 31. valide; 32. zwaard; 33. links; 35. elkaar; 36. eureka; 37. gal; 38. nik; 40. zeno; 41. kooi; 43. mes; 44. end. Crypto-overlapper: Horizontaal: 5. Hotelraam; 6. afvalslot; 7. priksleep; 8. ouweluier. Verticaal: 1. Dofferbus; 2. gemaakten; 3. tresoluut; 4. fadoreren. Anagram: fret-friet-Filter; nood-rondo-Indoor; gaar-graan-Garant; ster-ernst-Unster; rust-steur-Ulster; riek-knier-Rikken; ezel-Leuze-Zeelui; gard-graad-Aardig; aalt-atlas-Albast; reis-isere-Geiser. Gevraagd woord: FIGUURZAAG. Woordzoeker: ONDOORDACHT Puzzelslang: 1. Risotto; 2. ogam; 3. montana; 4. aida; 5. amarant. Het sleutelwoord was: ROOMTAART.

BRUNCH MEE MET MAY

Exclusief

Wentelteefjes van croissants

4 eieren
3 eetlepels room
1 eetlepel suiker
snufje zout
kaneel
3 croissants, een dag oud, horizontaal doorgesneden
2 eetlepels ongezouten roomboter om te bakken

In een schaal de eieren, de room, de suiker en de kaneel mengen.
De croissants stuk voor stuk in het mengsel dopen en in een koekenpan in de roomboter aan beide kanten bruin bakken. Eventueel meer boter toevoegen.
Serveren met meer suiker, honing of jam naar smaak.
Voor 4 à 6 personen.

Hartig

Vis-omelet

1 pond witte visfilets
2 uien, schoongemaakt en heel dun gesneden
1/2 cup gewone olijfolie
1 cup fijn gehakte verse cilantro
1/2 cup klein gesneden verse lente-uien
snufje zout
vers gemalen zwarte peper
5 eieren
1/4 theelepel gemalen kaneel
1 theelepel kerriepoeder

In een koekenpan 3 eetlepels van de olie verhitten en de vis en de uien samen bakken. De cilantro en de lente-uien toevoegen en zout en peper naar smaak.
Laten afkoelen.
De oven tot 350 graden Fahrenheit voorverwarmen.
De eieren in een kom met een vork loskloppen, de kaneel en de kerrie toevoegen. Het vismengsel bij de eieren voegen. Goed mengen en op smaak brengen.
In een ovenschaal van 20 cm, 1/4 cup van de olie schenken. In de oven plaatsen en verhitten, het eimengsel toevoegen en 30 minuten laten bakken. Uit de oven nemen en de rest van de olie erover schenken. Terugzetten in de oven en in ongeveer 20 minuten bruin laten worden.
Met brood en yoghurt serveren.
Voor 4 personen.

Ei-ei!

Hash-brown eieren uit de oven

1 cup klein gesneden sjalotjes
1 cup geraspte aardappel
1 eetlepel ongezouten roomboter
1/2 cup geraspte cheddar
2 eieren
Saus:
4 plumtomaten, vellen en pitten verwijderd, klein gesneden
fijn gehakte verse coriander
2 tenen knoflook, fijn gehakt
3 eetlepels extra virgin olijfolie
1/2 (of meer) verse promèntè
Alles grof hakken in de keukenmachine. Naar een schaaltje overhevelen, afmaken met zout en vers gemalen zwarte peper. Apart houden.

De oven tot 425 graden Fahrenheit voorverwarmen
In een gietijzeren koekenpan de ui en geraspte aardappel knapperig bakken in de roomboter. De cheddar toevoegen en de eieren er over breken. In de voorverwarmde oven bakken tot de eieren gestold zijn.
Met de saus en geroosterd brood serveren.

Versgebakken

Paasbroodjes met krenten

450 gram wit broodmeel
1 1/2 theelepel gedroogde gist
100 gram krenten
1 cup warme melk
1 theelepel zout
50 gram ongezouten roomboter
25 gram suiker
25 gram citroenrasp
melk om te glazuren

Het broodmeel in een grote kom doen en de gist en de krenten erdoor mengen.
Het zout, de boter, de suiker en de rasp in de melk oplossen. De melkoplossing bij het meel voegen en er een zacht deeg van maken. 10 Minuten kneden op een met meel bestrooid oppervlak. In een beboterde kom met een stuk beboterde folie erop laten rijzen tot het in volume verdubbeld is.
Doorkneden en in 8 stukken verdelen. Elk stuk uitrollen tot een rondje van 10 cm. Op 1 of 2 ingevette bakplaten leggen, met melk bestrijken, afdekken en 30 minuten laten rijzen tot ze 2 maal zo groot zijn.
Intussen de oven tot 400 graden Fahrenheit voorverwarmen.
De broodjes ongeveer 20 minuten bakken in de voorverwarmde oven of tot ze goudbruin zijn. Op een rooster laten afkoelen.
Serveren met veel roomboter, warm of geroosterd.
Voor 8 broodjes.

Pittig

Soep van geroosterde Curaçaose pompoen

6 pond Curaçaose pompoen, in parten gesneden, pitten en vezels verwijderd
4 eetlepels extra virgin olijfolie
zout en vers gemalen zwarte peper
1 verse promèntè, pitjes verwijderd, heel fijn gesneden
1/2 theelepel gemalen komijn
3 cups kippenbouillon
21/2 cup water
Vers citroensap naar smaak
Voor garnering 8 sneetjes witbrood, korsten verwijderd, diagonaal doorgesneden, in boter of olie gebakken.
Fijngehakte corianderblaadjes
De oven tot 425 graden Fahrenheit voorverwarmen.
De parten pompoen met de schil naar onderen op een bakplaat leggen, met de olijfolie besprenkelen en met zout en peper bestrooien.
In de voorverwarmde oven in 45 minuten gaar roosteren.
De schil van de pompoen verwijderen en het vruchtvlees met de promèntè, de komijn en de bouillon in de keukenmachine pureren.
Eventueel wat water toevoegen.
Naar een soeppan overhevelen, de 21/2 cup water toevoegen. 10 Minuten laten pruttelen. Citroensap naar smaak toevoegen. Afmaken met zout en peper.
Serveren met het gebakken brood en de cilantro.
Voor 8 personen.

WIJNADVIES

Verzorgd door de wijnspecialisten van Licores Maduro

Trivento Brut Nature & Miguel Torres Vina Sol

Druifsoort: Merlot, Cabernet Franc en Cabernet Sauvignon
Streek: Bordeaux, Frankrijk
Kleur: Zalmroze
Geur: Rijpe vruchtjes zoals aardbei, framboos en bramen
Smaak: Clean en fris met veel vers zomerfruit

Pasen, een prachtige gelegenheid om met vrienden en familie quality time door te brengen. Natuurlijk komt hier een zalige paasbrunch bij kijken en wat is dat zonder passende wijnen. May heeft voor u een leuke selectie paasbrunchrecepten geselecteerd. Wat de wijn betreft is het belangrijk dat we wijnen kiezen die een beetje breed inzetbaar zijn. Hiervoor hebben wij twee mooie wijnen voor u, waarvan natuurlijk een mousserend. Trivento Brut Nature is een heerlijke mousserende wijn met een lichte zalmroze kleur. Hij is fris met veel roodfruitsmaken en zal uitstekend gaan met verschillende van de gerechten van May. Hierbij nog een topper uit Spanje, de Miguel Torres Vina Sol. Wie kent Torres niet, een van de beroemdste producenten van Spanje. De Vina Sol is een lichte wijn met frisse zuren en een lichte smaak van citrus en appels. Hij is heerlijk op zich, maar zal in combinatie met onder meer de vis-omelet van May iets meer diepgang krijgen. Een leuk duo voor uw paasbrunch van morgen.

Santé

LICORES MADURO

Deze wijnen zijn verkrijgbaar bij The Store, Licores Maduro en uw favoriete supermarkt.

Zoet

Soufflé-omelet met aardbeien

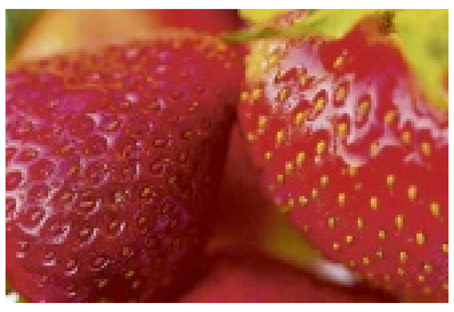

3/4 cup verse aardbeien, kroontjes verwijderd
3 eetlepels kirsch of andere likeur
3 eieren, gesplitst
2 eetlepels fijne suiker
3 eetlepels slagroom, niet te stijf geklopt
druppels vanilla-essence
2 eetlepels ongezouten roomboter
gezeefde poedersuiker

De aardbeien halveren en met 2 eetlepels van de likeur besprenkelen. Marineren.
De eigelen en de suiker samen kloppen tot het mengsel bleek en luchtig is.
De room en vanilla er door vouwen. De eiwitten stijf kloppen en eveneens er door vouwen.
In een koekenpan de boter smelten. Het eimengsel toevoegen en de pan van tijd tot tijd schudden tot de omelet van onderen bruin is.
De aardbeien met de likeur erover scheppen. De pan schuin houden zodat de omelet omvouwt.
Voorzichtig op een warm bord laten glijden, de rest van de likeur erover sprenkelen en met veel poedersuiker bestrooien. Meteen serveren.
Voor 2 personen.

Proffid Caribbean NV: *Hotel, Restaurant & Retail Automation, Inventory, Credit Card Interface*
www.proffid.com - info@proffid.com - Aruba: +297-5881570 - Bonaire/Curacao: +5999-7378332

ÑAPA Business

23 april 2011

Armoede, rijkdom voor ontwikkeling (2)

‘De kracht van hulp vragen’

De Ñapa besteedt aandacht aan de ins en outs van het armoedevraagstuk op Curaçao met als doel de lezer te laten zien hoe duurzame ontwikkeling een centrale plek heeft binnen de aanpak hiervan. Door enerzijds in te gaan op de oorzaken en anderzijds te focussen op de verschillende perspectieven. Dit thema wordt belicht vanuit invalshoeken van partijen die binnen de aanpak van armoede een essentiële rol vervullen, te weten de burger, de NGO, de overheid en het bedrijfsleven. Tenslotte wordt op basis van deze bevindingen een duurzame aanpak geformuleerd en blijkt of armoede daadwerkelijk rijkdom voor duurzame ontwikkeling is.

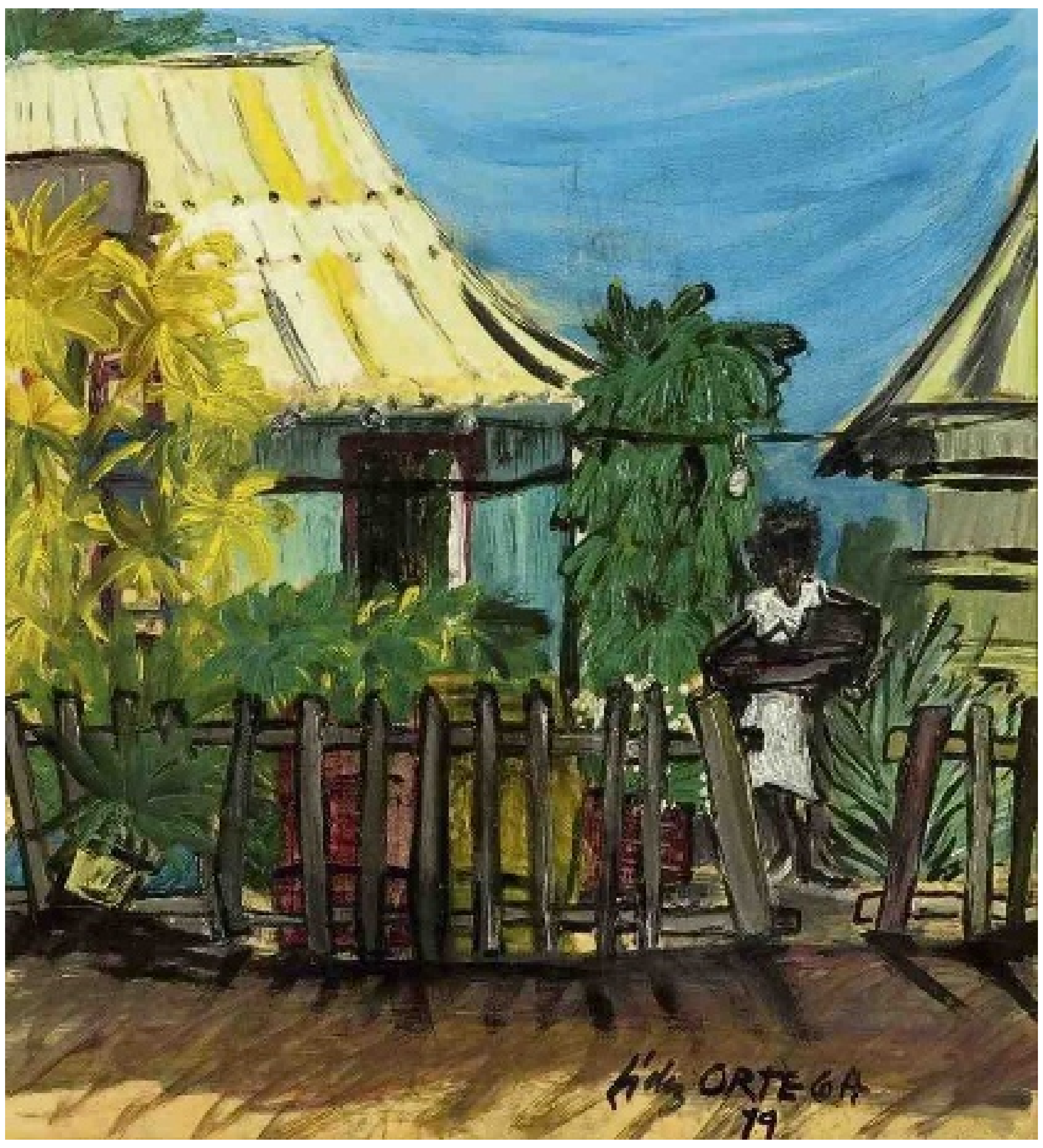

Tekst: Aroena Lakhi

In deze aflevering van de serie Armoede, rijkdom voor ontwikkeling wordt het onderwerp bekeken vanuit de ogen van de burger zelf die onder de armoedegrens leeft. Het schetst een beeld van een individu dat met het geld dat zij bezit niet kan rondkomen. Hoe kan dit en waarom leeft deze persoon in armoede en hoe ziet zij haar eigen verantwoordelijkheid om een beter leven te hebben en waar heeft zij echt behoefte aan om dit te verwezenlijken? Allemaal vragen die in het onderstaande verhaal beantwoord zullen worden en die essentieel zijn voor het verkrijgen van inzicht in dit complexe vraagstuk. Ook is het van belang voor het individu zelf, omdat het immers gaat om een persoon en haar leven dat een nieuwe kans verdient. Mogelijkheden die de weg openen naar een gelukkig bestaan.

Dit artikel vertelt het verhaal van een jonge vrouw, Lucia, van rond de 40 jaar, moeder van 5 kinderen en samenwonend met Roberto. Lucia zelf heeft een vaste baan als schoonmaakster en verdient hiermee het minimumloon. “Ik werk vijf dagen in de week, zeven uur per dag. Mijn partner werkt als metselaar in de bouw en heeft geen vast contract. Zo nu en dan wordt hij opgeroepen voor een klus. Momenteel heeft hij werk”, vertelt ze. De kinderen van Lucia en Roberto gaan naar school. De kosten hiervoor betalen zij zelf. Omdat zij zelf geen auto bezitten worden de kinderen met een speciale bus naar school gebracht. “De kosten voor dit transport betalen wijzelf. Ook verder krijgt ons gezin geen steun vanuit de overheid voor allerlei sociale voorzieningen.”

Lucia en Roberto zijn enige tijd geleden ingetrokken bij de moeder van Roberto met het idee om later op het hetzelfde erf een eigen huis te bouwen. “Acht jaar geleden zijn we daarmee begonnen, maar het noodlot sloeg snel toe. Toen het huis voor de helft gebouwd was, botste een onwel geworden bestuurder tegen het huis en verwoestte een paar muren. Vanaf dat moment heeft de bouw stilgelegen en ligt nog steeds stil.” Zodoende wonen ze nog steeds bij de moeder van Roberto, die inmiddels is verhuisd naar een huis op hetzelfde erf. “In de tussentijd is ook een zus van Roberto met haar zoon en dochter ingetrokken. Opgeteld bij elkaar wonen er nu met 9 mensen in een huis dat slechts twee slaapkamers, een keuken, badkamer en woonkamer heeft.”

Verandering

Hoewel Lucia zich goed en gelukkig voelt op de plek waar zij woont, zou zij graag wat veranderd willen zien aan haar situatie. Zo geeft zij aan dat zij graag verder wil bouwen aan haar huis, maar dat zij aan het eind van de maand geen geld overhoudt om te kunnen sparen. “Mijn salaris besteed ik vooral aan eten en de kosten voor het vervoer naar school van mijn kinderen.” Lucia zou willen zien dat het huis waarin zij nu woont wordt opgeknapt, zodat haar schoonmoeder ook weer haar intrek kan nemen. Voor de kinderen wil zij een goed hekwerk plaatsen, zodat zij een veilige plek hebben om te kunnen spelen.

“In mijn werk zou ik me graag willen ontwikkelen tot supervisor”, zegt Lucia, “maar de mogelijkheden zijn hiervoor niet aanwezig binnen het bedrijf. Wel bestaat er een kans dat ik meer uren werk kan krijgen, omdat het bedrijf zal verhuizen naar een groter pand. En tot slot hoop ik dat Roberto op den duur een vaste baan als metselaar kan krijgen.”

Verantwoordelijkheid

Op de vraag wat Lucia zelf zou kunnen doen om haar situatie te veranderen, geeft zij aan dat ze momenteel aan het sparen is voor de huur van machines die het terrein van haar gebouwde huis kunnen schoonmaken. “Dit doe ik niet voor niets. Ik heb namelijk recent bezoek gehad van een kerkgemeenschap die hulp heeft toegezegd voor het bouwen van het huis. Ook de baas van Roberto heeft aangegeven om materiaal te doneren maar wel onder de voorwaarde dat Roberto zelf moet aangeven waar en hoe hij hulp nodig heeft. En hiermee ligt de verantwoordelijkheid bij hem om hulp te vragen, maar hij doet dit niet vanwege een gevoel van schaamte.”

Meer verdienen en groeien naar een funcie met meer verantwoordelijkheden, zoals supervisor, ziet Lucia als stappen om haar leven een positieve wending te geven. “Ik ben bereid opleidingen te volgen om hogerop te kunnen komen.” Frappant is de enigszins verraste blik in Lucia’s ogen naar aanleiding van de vraag of zij haar baas een loonsverhoging of hulp zou kunnen vragen. Hoewel zij reeds 20 jaar bij dezelfde baas werkt, komt het namelijk niet bij haar op om een salarisverhoging te vragen en evenmin een promotie binnen het werk of eventuele ondersteuning bij omscholing tot supervisor. Ook hier blijkt dat vragen om hulp voor Lucia een drempel is om verder te kunnen komen in het leven. Toch geeft zij aan het einde van het interview aan haar baas om hulp te zullen vragen.

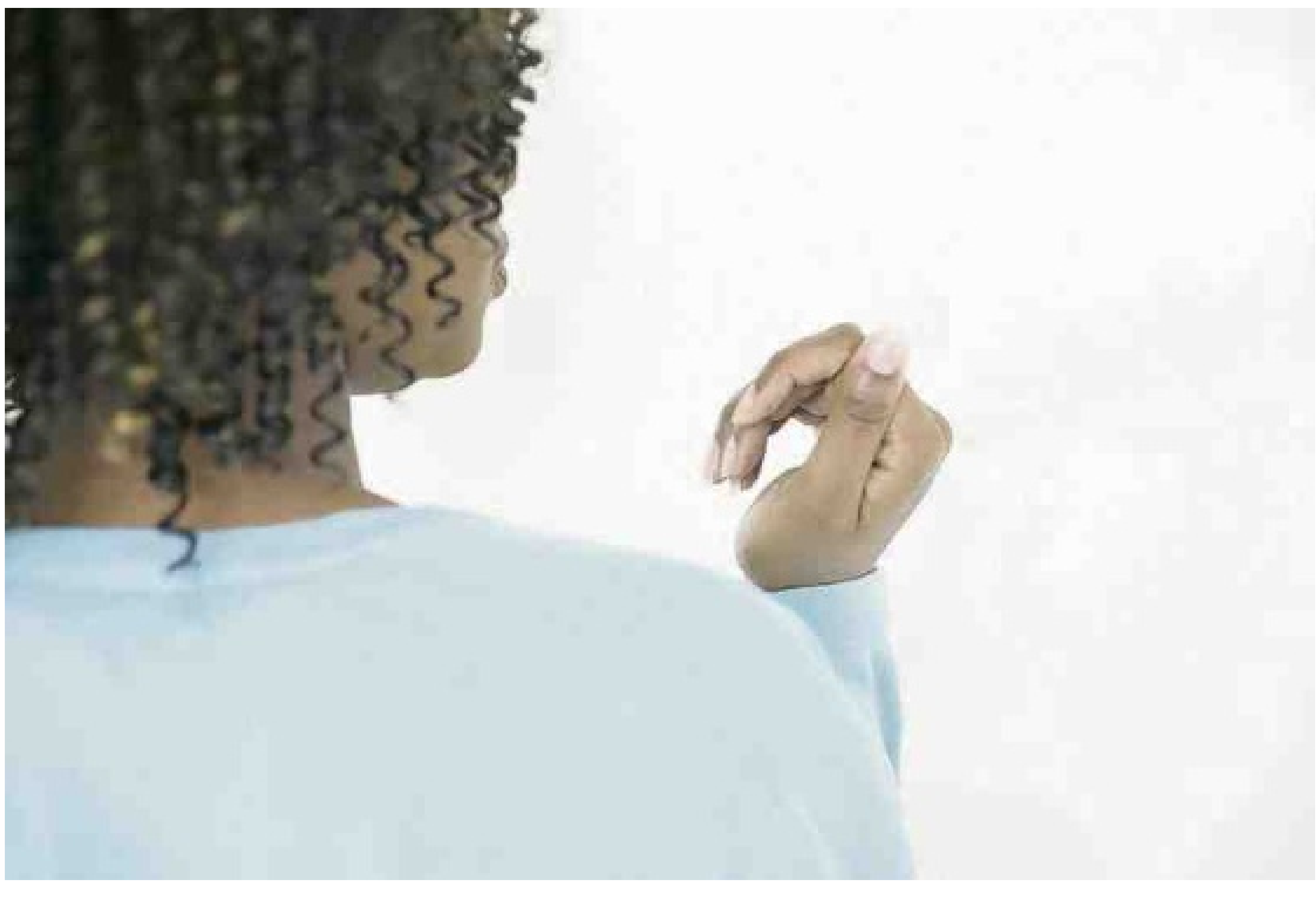

Het bedrijfsleven

Lucia beaamt dat bedrijven verantwoordelijkheid dragen binnen het armoedevraagstuk. Neem het voorbeeld van haar werkgever. “Ik vind mijn chef een goede manager, maar toch zou ik graag van hem de steun willen hebben voor het volgen van een opleiding tot supervisor. Daarnaast zou ik willen zien dat er groeimogelijkheden zijn binnen het bedrijf, zodat ik meer zou kunnen verdienen.” En een loonsverhoging voor haar huidige werk ziet zij ook als optie. Tenslotte zou zij graag materiële steun willen ontvangen voor de bouw van haar huis.

Buurtcentrum

De kinderen van Lucia zijn regelmatig te vinden bij een buurtcentrum. In dit centrum krijgen de kinderen huiswerkbegeleiding en kunnen zij zich via sport en spel vermaken. Voor de dames uit de wijk is er een praatgroep opgericht om met elkaar over de dagelijkse gang van zaken te spreken en zodoende elkaar hierbij te helpen. Verder krijgt het gezin van Lucia één keer per maand een voedselpakket en zorgt de stichting voor het vervoer naar activiteiten die buiten het centrum plaatsvinden. Lucia: “Dit is hulp vanuit de stichting waar ik niet zonder kan.” Ook onderschrijft ze het belang van een goed georganiseerd buurtcentrum met basisvoorzieningen, zoals een dokterspraktijk en een apotheek. Het organiseren van culturele activiteiten en feesten die gratis toegankelijk zijn voor buurtbewoners ziet zij ook als een taak van dit nieuwe buurtcentrum. Plek voor al deze voorzieningen is niet aanwezig in het huidige buurtcentrum en zij hoopt daarom dat er in de toekomst een structurele ruimte komt waarbij al haar wensen in vervulling kunnen gaan.

Overheid

Hoe ziet Lucia de verantwoordelijkheden van de overheid met betrekking tot het oplossen van het armoedevraagstuk? “Als de overheid stappen ondernam om het minimumloom te verhogen”, zegt Lucia, “zou het voor mij heel wat kunnen schelen in de maand en zou ik eventueel kunnen sparen. Ook vind ik dat de overheid bereid moet zijn mensen met een laag inkomen te ondersteunen in de vorm van een aanvullende bijdrage om bijvoorbeeld de kosten van school en transport te kunnen betalen. Wanneer deze voorzieningen er zouden zijn, zou ik daar zeker een beroep op doen.”

Sociale cohesie

Wat haar opvalt in haar buurt is dat iedereen op zichzelf gericht is. “Er is weinig sociale binding onder de mensen. Dit heeft volgens mij te maken met de schaamte die er heerst onder de mensen om hulp te vragen bij elkaar. Een schaamte die eigenlijk de saamhorigheid binnen een gemeenschap afzwakt. Ik zelf probeer wel hulp aan anderen te geven door bijvoorbeeld het schoonmaken bij hulpbehoevende mensen of via school de handen uit de mouwen te steken. Ik vind het jammer dat er geen hulpprojecten van buitenaf zijn die de sociale cohesie binnen deze wijk bevorderen.”

Tot slot

Kort na dit interview met Lucia kwam het bericht binnen dat zij bij haar leidinggevende hulp heeft gevraagd voor de bouw van haar huis. En met een positief resultaat, want haar chef is bereid haar hierin te ondersteunen. En zo komen we terug bij de titel, biedt armoede voor Lucia een rijkdom voor ontwikkeling?

NB: De namen van Lucia en Roberto zijn fictief om privacyredenen.

Ir. Shakti Aroena Lakhi studeerde Milieukunde aan de Landbouw Universiteit in Wageningen en is gespecialiseerd in duurzaamheid. Ze is werkzaam als consultant bij Kool Caribe Consult. Reacties: aroena.kcc@onenet.an. Uw mening en betrokkenheid telt, want een samenleving in balans gaat ons allen aan.

Business Agenda

Curaçao

4 mei: Inschrijving Opleiding Juridisch Assistent
Bij voldoende belangstelling begint in augustus de tweejarige deeltijdse opleiding Juridisch Assistent van de Stichting Juridische Beroeps Opleiding. De opleiding is een door het ministerie van Onderwijs erkende hbo-opleiding.
Meer informatie: maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00 uur, mw. R. Paulo, tel. 888-2373 of email sjbol@cura.net.

Aruba

27-28 mei 2011: Innovation Conference & Expo
Georganiseerd door de Kamer van Koophandel van Aruba. Deze beurs biedt inzicht in lokale en internationale innovatieve initiatieven.
Onder meer besprekingen met potentiële investeerders, presentaties van de succesverhalen van deelnemers en een presentatie van innovatieve projecten van studenten van EPI Ciencia y Technologia (C&T).
Plaats: Renaissance Convention Center
Meer informatie: www.arubachamber.com of email: businessinfo@arubachamber.com

29 mei: Innovatie
Aansluitend op 'Destination Innovation' (27-28 mei) de workshop 'Entrepreneurship and Innovation'. Doel van de workshop is om heldere antwoorden te geven op de vragen wat innovatie is en hoe deze gebruikt kan worden als instrument voor de ondernemer.
Plaats: Auditorium van de Kamer van Koophandel
Tijd: 16.00-18.00 uur.
Spreker: Edward Erasmus, docent aan de Faculty of Finance & Economy van de Universiteit van Aruba.
Voertaal: Papiamento
Deelname kost 35 florin. Registratie is verplicht en kan geschieden via een email onder vermelding van naam en telefoonnummer naar businessinfo@arubachamber.com.

10 juni: Fatum Pensioen Seminar
Seminar over bedrijfspensioenen en andere secundaire voordelen voor werknemers.
Plaats: The Westin Aruba Resort
Tijd: 14.00-19.00 uur
Meer informatie: www.fatum.com en/of tel. 582.1111

30 juni: Women in Leadership congres
ATIA organiseert met medewerking van de National Council for Innovation & Competitiveness of Aruba (NCIC) en de Universiteit van Aruba het Women in Leadership congres. Thema's zoals 'Wat is de ervaring van vrouwen in leidinggevende functies op Aruba en in het buitenland', 'Wat zijn de succesverhalen van vrouwen in leidinggevende functies op Aruba en in het buitenland' en 'Hoe bevorderen en steunen bedrijven vrouwen in leidinggevende functies?' Buitenlandse en lokale sprekers zijn uitgenodigd om hun visie te geven en ervaring te delen.
Plaats: Renaissance Convention Center
Tijd: 08.00-14.00 uur (lunch inbegrepen)
Meer informatie: www.atiaaruba.org, www.facebook.com/arubatrade, of email: atiaruba@setarnet.aw

10 september: Annual Fundraiser & Awards Gala
Gala-avond met gastspreker en uitreiking van de eerste ATIA Business Excellence Awards, met de focus op excellence in entrepreneurship en innovatie. Tijdens deze avond zullen de beste entrepreneurs worden geëerd.

Plaats: Marriott Aruba Resort & Stellaris Casino
Meer informatie: www.atiaaruba.org, www.facebook.com/arubatrade, of email: atiaruba@setarnet.aw

Internationaal

1-3 juni: CHTC
Caribbean Hotel and Tourism Conference 2011 van de CHTA (Caribbean Hotel and Tourism Association). Thema is gelinkt aan CHTA's campagne 'Tourism is Key', om overal in het Caribisch gebied bewustzijn te creëren van het belang van toerisme voor de regio. Verwacht worden vele afgevaardigden, vertegenwoordigers van hotels, leveranciers, attracties en toeristenbureaus. Een exclusieve mogelijkheid om te netwerken.
Plaats: Barbados
Meer informatie: www.caribbeanhotelandtourism.com

15-18 juni: Trade and Investment Conference (TIC) 2011
Business to business evenement waar deelnemers lokale en internationale inkopers en potentiële businesspartners kunnen ontmoeten. TIC brengt producenten, dienstverleners, exporteurs, inkopers, distributeurs, groothandelaren en investeerders bijeen op één werkvloer.
Plaats: Trinidad & Tobago
Meer informatie: http://www.tic-tt.com of email tic@ttma.com

De Business Agenda verschijnt wekelijks in de Ñapa. Informatie over zakelijke evenementen, zoals symposia, lezingen, trainingen en conferenties, zowel op Aruba, Bonaire als op Curaçao, is welkom op napa@amigoe.com.

Communicatie

Communicatie stimuleert commitment

Waarom komen we 's morgens het bed uit om aan de slag te gaan - als betaalde kracht of vrijwilliger? Ieder voor zich moeten we ons herkennen in de waarden die een bepaalde organisatie uitdraagt. En ons afvragen: ben ik wel in staat om de doelstellingen van deze organisatie te bevorderen?

Tekst: Bob Harms

Motivatie en competentie - willen zowel als kunnen - zijn goede voorspellers van 'commitment'. Ze verdienen dan ook een centrale plaats in de communicatie in, rond en over organisaties, zegt Mark van Vuuren die eind vorig jaar promoveerde aan de Universiteit Twente op een studie over communicatie op de werkvloer.

Maar organisaties verschillen nogal in identiteit en cultuur, al naar gelang ze de mens in de organisatie vooropstellen dan wel de organisatie zelf en of ze flexibiliteit als kernwaarde hebben of juist strakke controle. Aan de hand van het klassieke 'Competing Values Model', aangevuld met een door hem zelf ontwikkelde 'Organizational Efficacy Scale' werd onderzocht welk type medewerker en organisatie elkaar het beste liggen. En in het geval van veel of weinig overeenstemming tussen beide partijen: wat dit uitmaakt voor arbeidsethos en slagvaardigheid van een organisatie.

Bob Harms is communicatie-adviseur

Betrokkenheid, of commitment, is er in drie soorten. Affectieve betrokkenheid is het verlangen van een persoon om een bijdrage te leveren aan de doelen van een organisatie - de wil. Normatieve betrokkenheid is de perceptie dat loyaliteit aan de organisatie verplicht is, bijvoorbeeld omdat de organisatie zoveel in de medewerkers investeert en

het dus oneerlijk zou zijn om weg te gaan - de plicht. Continuïteitsbetrokkenheid is de inschatting dat het verlaten van de organisatie te veel zou kosten in geld en zekerheden, waardoor iemand betrokken blijft om dat niet te verliezen - de noodzaak.

Iedereen heeft een zekere score op elk van deze drie soorten betrokkenheid, waarbij een mix van deze drie een sterke voorspeller is van gedrag binnen de organisatie. Zo blijken mensen met een hoge affectieve betrokkenheid en een lage normatieve en continuïteitsbetrokkenheid het meeste over te hebben voor de organisatie omdat hun betrokkenheid alleen maar op een intrinsiek verlangen om een bijdrage te leveren aan de organisatie is gebaseerd. Terwijl iemand die een lage affectieve en normatieve betrokkenheid combineert met een hoge continuïteitsbetrokkenheid, veel minder bereid is zich bovenmatig in te spannen voor de organisatie.

Vrijwilligers heten vaak 'moeilijk te managen' omdat er geen intrinsieke motivatiestok van salaris en arbeidscontract is om hen zo nodig in het gareel te houden. In de onderzochte organisatie was de affectieve betrokkenheid van vrijwilligers echter opvallend hoog in vergelijking met gewoon personeel. En zij scoorden ook beter op normatieve betrokkenheid en loyaliteit. Een mogelijke verklaring hiervoor is de levensfase waarin de vrijwilligers zich bevinden. De motivatie om vrijwilligerswerk te doen varieert met de leeftijd: terwijl jongere vrijwilligers door middel van werk vooral interessante contacten willen leggen, zouden ouderen zich min of meer verplicht voelen om een bijdrage te leveren aan de maatschappij.

Communicatie creëert commitment. Juist het scheppen van een imago door communicatie helpt mensen betrokken te blijven. Alleen zijn het altijd weer de dagelijkse praktijk, de politieke agenda's en persoonlijk voordeel die deze ideologische stellingname ondergraven.

bobharms1@gmail.com

Boeken

Welke kleur heeft jouw parachute?

Het boek 'Welke kleur heeft jouw parachute?' met als ondertitel 'Een praktisch handboek voor carrièreplanners en werkzoekers', is het meest succesvolle banenboek ter wereld. Onlangs kwam de Nederlandse vertaling van de nieuwe editie uit, geheel aangepast aan de huidige situatie op de arbeidsmarkt wereldwijd.

Stap voor stap laat auteur Richard Bolles zien hoe je ook in zware tijden je droombaan kunt vinden, want zelfs in een economisch moeilijke periode zijn er altijd openstaande vacatures.

Bolles geeft een inspirerend en gedetailleerd plan om je carrière of je leven te veranderen. Deze herziene editie bevat veel praktische oefeningen en tips waarmee werkzoekers en carrièreplanners antwoord krijgen op drie basisvragen: 1. Wat? (kan ik, wil ik in mijn leven doen, is mijn ideale loopbaan, de baan van mijn dromen). 2. Waar? (moet ik zoeken naar een baan, wil ik werken en wonen). 3. Hoe? (krijg ik een werkgever te spreken, voer ik een sollicitatiegesprek, onderhandel ik over het salaris).

De originele titel is 'What color is your parachute' en de eerste editie dateert uit 1970. Wereldwijd zijn van het boek inmiddels bijna elf miljoen exemplaren verkocht. Bolles is van oorsprong chemicus, fysicus - afgestudeerd aan de Harvard University - en theoloog. Hij verdiepte zich daarnaast in de arbeidsmarkt en wordt nu gezien als de grootste job hunting autoriteit ter wereld.

Bolles benadrukt in het boek het belang van het managen van je eigen leven en biedt intelligente alternatieve stategieën om dat te doen. Hij adviseert werkenden om hun vaardigheden te inventariseren en vervolgens de bedrijfstakken en plaatsen waar ze het liefst zouden werken, in plaats van bedrijven te benaderen simpelweg omdat er een vacature is. Uiteindelijk, aldus Bolles, willen mensen het gevoel hebben een missie te hebben in hun werk en hij biedt them een richtlijn om hun eigen bestemming te plannen.

Titel: Welke kleur heeft jouw parachute? 'Een praktisch handboek voor carrièreplanners en werkzoekers'
Auteur: Richard Nelson Bolles
Uitgever: Uitgeverij Nieuwezijds
ISBN13: 9789057123276

Economie

Crisis? De 'experts' weten het ook niet!

Bent u in een politieke of zakelijke crisis beland, dan zal de verleiding groot zijn zogenaamde experts in te schakelen. Doe echter geen moeite. Uit onderzoek van Kesten Green van de Monash University (Australië) en J. Scott Armstrong van University of Pennsylvania blijkt namelijk dat hun voorspellende vermogen zich veelal beperkt tot giswerk en niet beter is dan dat van een willekeurige student.

Ze baseren hun uitkomsten op onherkenbaar gemaakte echt voorgevallen crisissen waarover ze zowel experts als studenten om hun voorspellingen vroegen. Het betrof een vijandige overname, landen die zich voorbereiden op een oorlog, een controversieel investeringsvoorstel, een staking van verplegend personeel, een actie van footballspelers voor een groter deel van de inkomsten, een werknemer die protesteert tegen een verandering van functie, artiesten die meer subsidie willen en een nieuw distributievoorstel van een producent aan winkeliers. De experts voorspelden 32 procent van de uitkomsten goed. Dat is slechts iets beter dan de studenten, die het in 29 procent van de gevallen bij het juiste eind hadden. Puur giswerk zou in 28 procent van de gevallen tot de juiste uitkomst leiden.

Niet accuraat
Volgens Kesten Green hebben deze resultaten verregaande consequenties. "Dit soort voorspellingen komt niet alleen terug in internationale conflicten, maar ook bij overnames, commerciële concurrentie en arbeidsconflicten. Meestal gebruiken experts hun oordeel om te voorspellen wat de uitkomst zal zijn. Maar dat blijkt dus niet erg accuraat. Het geeft mensen eerder een vals gevoel van zekerheid."

Complex
Het onderzoek, dat gepubliceerd werd in het Institute for Operations Research en het Management Sciences Journal, stelt de vraag ter discussie of experts überhaupt voorspellingen kunnen doen zonder bewezen, structurele methodes. "Accurate voorspellingen zijn moeilijk want conflicten zijn vrijwel altijd te complex om het verloop ervan realistisch te voorspellen. De betrokken partijen reageren steeds op elkaar en hun acties veranderen continu op deze reacties." De onderzoekers keken ook of ervaren experts betere voorspellingen doen dan onervaren. Dat bleek niet het geval.

Betrouwbare middelen
De conclusie is dat beslissingmakers niet blind moeten vertrouwen op het advies van experts. In plaats daarvan raden de onderzoekers de experts aan gebruik te maken van betrouwbare middelen om de beslissing op te baseren. Ze noemen twee mogelijke voorbeelden: rollenspellen en gestructureerde analogieën. Dat laatste houdt in dat men gelijksoortige situaties analyseert. Zodra experts twee analogieën kunnen bedenken, blijkt de kans op foutieve voorspellingen met 39 procent te worden gereduceerd. Deze techniek vereist wél expertise en degenen met de meeste ervaring doen op deze manier de meest accurate voorspellingen.

Bestemming Curaçao

Wie: André en Ank Barends
Hoe: ArkeFly
Hoe lang: Negen dagen
Budget: Geen idee
Uit: Haarlem en Ankeveen, Nederland

Ze zijn hier nog maar pas, maar Ank is 21 jaar geleden al eens op het eiland geweest. "In de loop der jaren is het eiland enorm opgeknapt. Willemstad hebben ze flink onder handen genomen en de toeristensector heeft ook een flinke 'boost' gekregen. Als je kijkt naar het Riffort, daar was toen niets en nu is het prachtig! Alles is opgeknapt, verfraaid, mooier gemaakt en het is veel schoner dan 21 jaar geleden."

"Omdat we hier nog maar net zijn, hebben we nog niet zo heel erg veel gedaan. We zijn lekker uitgerust van het vliegen en vanochtend sjokten we even door de stad. Daarna lekker hangen en uitrusten op het strand. We zijn nog van plan om een rondje Westpunt te maken, langs die prachtige baaien en stranden en we willen nog een dag gaan snorkelen, maar we gaan vooral genieten en vakantievieren."

Het mooiste aan Curaçao vinden we de zon en de sfeer die op het eiland hangt. We zijn alleen maar vriendelijke mensen tegengekomen, mensen die je niet op een agressieve manier iets proberen te verkopen. Ze zijn ontspannen en aardig. We hebben ook vooral op weertechnische basis voor Curaçao gekozen. We reizen best wel veel, dus we hebben al heel wat van de wereld gezien. Op Curaçao gaan we lekker rustig aan doen en genieten van het mooie weer."

Fiscale feiten

Stichting Particulier Fonds

Tekst: Lennart Huijsen en Ingemara Bak

Een van onze beste fiscale producten op Curaçao is de Stichting Particulier Fonds (SPF). De SPF is een bijzonder soort stichting die bij een notaris kan worden opgericht. De aantrekkelijkheid van dit product is voor de Nederlandse markt wat minder geworden door wettelijke tegenmaatregelen in Nederland. Echter, de SPF blijft een interessant fiscaal instrument voor bijvoorbeeld de Zuid-Amerikaanse markt. De SPF biedt onder meer de mogelijkheid om dollarrekeningen te houden in een entiteit buiten Zuid-Amerika. Wij zullen ingaan op de fiscale aspecten van de SPF en de praktische toepassingen daarvan.

Fiscale aspecten op Curaçao
Inbreng van vermogen in een SPF door een iemand die inwoner is van Curaçao wordt belast met 25 procent schenkingsrecht. Inbreng van vermogen door iemand die geen inwoner is van Curaçao is echter vrijgesteld van schenkingsrecht. Verder zijn alle uitkeringen uit een SPF vrijgesteld van schenkingsrecht.

De SPF is vrijgesteld van winstbelasting, indien de SPF geen winsten behaalt door het uitoefenen van een bedrijf. Dit houdt in dat de SPF geen aangiftebiljet winstbelasting hoeft in te dienen. De Belastingdienst kan wel een aangiftebiljet winstbelasting uitreiken om te toetsen of de SPF wel of geen bedrijf uitoefent. In dat geval dient het aangiftebiljet te worden ondertekend en te worden ingediend bij de Belastingdienst. Als bijlage bij het aangiftebiljet dient een kopie van de jaarstukken of van een eventuele tax ruling te worden gevoegd. Indien de SPF een bedrijf uitoefent, dient de SPF zelf een aangiftebiljet op te vragen bij de Belastingdienst.

Praktische toepassingen
Een SPF kan worden gebruikt voor vrijwel alles waarvoor een trust wordt gebruikt. Het voordeel van de SPF is dat sprake is van rechtspersoonlijkheid, namelijk de stichtingsvorm. De gebruikelijke belemmeringen van een stichting zijn niet aanwezig aangezien een SPF zeer flexibel is voor wat betreft inrichting en het doen van uitkeringen.

Een SPF kan aandelen houden in een Zuid-Amerikaanse vennootschap met een in aandelen verdeeld kapitaal. Voor de toepassing van de vrijstelling van de winstbelasting dient beoordeeld te worden of sprake is van passieve of actieve houdsteractiviteiten. In het eerste geval is sprake van beleggingen. In het tweede geval kan men in de sfeer komen van uitoefening van een bedrijf. Indien een SPF bijvoorbeeld minder dan 50 procent van de aandelen houdt, is doorgaans geen sprake van het uitoefenen van een bedrijf. Voor de vraag of sprake is van passieve of actieve houdsteractiviteiten dient tevens de betrokkenheid van de SPF bij de deelneming te worden beoordeeld. Hierbij is onder meer van belang of de directie van de SPF de feitelijke leiding voert over de deelneming. Kan de directie beslissen en beschikken over het vermogen van de deelneming en kan zij de activiteiten van de deelneming bepalen en daarover beslissen? Indien de directie van de SPF uit andere personen bestaat dan de directie van de deelneming wijst dit op passieve houdsteractiviteiten.

Een andere toepassing van de SPF is de zogenoemde asset protection. De SPF kan worden aangewend voor de bescherming van familie- en ondernemingsvermogen. Vermogen kan bijvoorbeeld worden beschermd tegen politieke risico's als onteigening, criminele risico's als kidnapping en economische risico's als productaansprakelijkheid of andere risico's als spilzucht van de familie.

Een SPF kan verder haar activa beleggen in bijvoorbeeld effecten, spaarrekeningen, obligaties, bonds, waardepapieren en andere financiële producten, die als beleggingen kunnen worden aangemerkt. Een SPF is ook geschikt voor financieringsactiviteiten. De SPF kan leningen verstrekken aan al dan niet gelieerde partijen. Hierbij kan vermogen worden ingeleend door de SPF en vervolgens worden doorgeleend. Ook kan eigen vermogen in de SPF worden ingebracht dat wordt aangewend voor het verstrekken van leningen. Indien een SPF leningen verstrekt, is geen sprake van het uitoefenen van een bedrijf indien de SPF geen of weinig risico loopt over het uitgeleende bedrag. Risico's kunnen worden afgedekt door de verstrekker van vermogen aan de SPF.
De SPF is derhalve nog steeds een mooi product waarmee wij ons in het buitenland kunnen profileren als fiscaal gunstige jurisdictie. Dit geldt vooral als wij ons richten op de Zuid-Amerikaanse markt waar steeds meer vraag is naar bescherming van familie- en ondernemingsvermogen buiten Zuid-Amerika.

Mr Ingemara Bak en mr Lennart Huijsen zijn werkzaam bij PricewaterhouseCoopers Curaçao als belastingadviseurs. In deze rubriek wordt over diverse fiscale onderwerpen geschreven.

Mens & Werk

Hoe sexy is jouw beroep?

Wie wilde er vroeger geen piloot, stewardess, dokter of acteur worden? Als kind droomden velen van een baan als stewardess. Dan kon je de hele wereld zien. En als acteur zou je je begeven in de kringen van Hollywood, met alle glitter en glamour. Maar gaandeweg het leven is er geen toekomst om op het filmdoek te verschijnen met Matt Damon, maar zit je van acht tot vijf uur achter een bureau brieven te tikken en documenten te archiveren. De jongeman die van een carrière als piloot droomde is IT-specialist geworden en ziet als passagier alleen nog maar de cockpit van buiten als hij het vliegtuig in- en uitstapt.

Tekst: Judice Ledeboer

Waarom droomt men van beroepen als piloot, stewardess, dokter of acteur en waarom niet van een beroep als veiligheidsbeambte, receptioniste of account manager? Deze beroepen stralen geen avontuur en spanning uit en hebben geen sexy imago en al deze facetten spelen een grote rol in de dromen die we hebben.

De Nationale Vacaturebank in Nederland deed enige tijd geleden een onderzoek welke beroepen het meest tot de verbeelding spreken en de piloot en stewardess stonden respectievelijk bij de man en vrouw op nummer één (zie kader).
De vraag komt dan op: waarom spreekt het beroep van bijvoorbeeld stewardess zo tot de verbeelding? Ze doen vooral het werk van een serveerster en schoonmaakster (continu eten en drinken rondbrengen, de troep opruimen, wc's schoonmaken, kots van passagiers opruimen). Hiermee doen we het beroep van stewardess natuurlijk te kort, want een stewardess moet veel meer doen en zij draagt de verantwoordelijkheid binnen de cabine. Stewardessen worden zwaar getraind om hun taken goed te kunnen uitvoeren. Deze opleidingen zijn zwaar, want vooral de veiligheid moet aan alle kanten gewaarborgd zijn. Als stewardess (en steward) moet je diverse talen kunnen spreken en ook over competenties beschikken als goede sociale eigenschappen, assertief en adequaat kunnen handelen en vooral veel geduld hebben, want ze krijgen dagelijks met honderden passagiers te maken en die zijn niet allemaal even gemakkelijk. Misschien staat dit beroep daarom op nummer één? Het rondbrengen van de hapjes en drankjes is bijzaak vergeleken met dat wat er bij komt: veel reizen, in goede hotels verblijven (lekker luxe), mensen ontmoeten. En je hebt 'macht', want de passagiers moeten naar je luisteren. Als stewardess heb je tenslotte altijd het laatste woord, omdat je de veiligheid van de mensen moet waarborgen.

Ook de andere meest tot verbeelding sprekende beroepen hebben met macht te maken. De militair die op missie gaat heeft macht: hij moet veiligheid brengen en de vijand verslaan. De brandweerman die in zijn brandweerpak branden staat de blussen is supermachtig. Hij blust de brand en redt de mensen en wordt als een held gezien. Een veiliger baan heeft de barman achter de bar, maar ook hij is machtig, want hij zorgt ervoor dat je een drankje krijgt en als er iets mis gaat, is hij degene die de boel moet sussen. Hij is de baas in de kroeg. En dan hebben we de tot ieders verbeelding sprekende strandwacht die de mensen redt uit de kolkende zee (Baywatch). Ook een arts heeft een bepaalde vorm van macht, want hij kan mensen genezen, gebroken benen opereren, tumoren verwijderen en hij beslist over het beste medicijn voor zijn patiënten. Bij de vrouwen staat op nummer twee 'model'. Duizenden vrouwen dromen van dat beroep. Niet zozeer om macht te hebben als wel om de aandacht en de wereld van glamour en glitter op de catwalk. Geeft dat misschien een 'machtig' gevoel? Opmerkelijk is de baan als secretaresse die zelfs op nummer drie van tot de meeste verbeelding sprekende beroepen bij vrouwen staat. Het beroep heeft dus een bepaald imago. Is dat het regelen, organiseren, een spil in het web (belangrijk) zijn? En de vrouwen vinden het beroep als advocate en politieagente ook aantrekkelijk. Waarschijnlijk is dat het gevoel van rechtvaardigheid dat bij de vrouw via deze beroepen naar boven komt en de behoefte om de orde handhaven en het zorgen voor veiligheid.
Overigens vindt men een 'financiële' functie het minst 'sexy' beroep, maar binnen de financiële sector liggen wereldwijd de salarissen wel het hoogst. Gaat het om macht of om aandacht bij het kiezen van een beroep of kiest men voor een goed salaris? Een ding is zeker, er moet geld verdiend worden om in het levensonderhoud te kunnen voorzien. En dan wordt het niet altijd de droombaan die men wenst. Het belangrijkste is dat je met plezier werkt en datgene doet waar je goed in bent.

Top 5
Meest sexy mannenberoepen

1. Piloot (20%)
2. Militair (18%)
3. Brandweerman en barman (10%)
4. Strandwacht (9%)
5. Arts (7%)

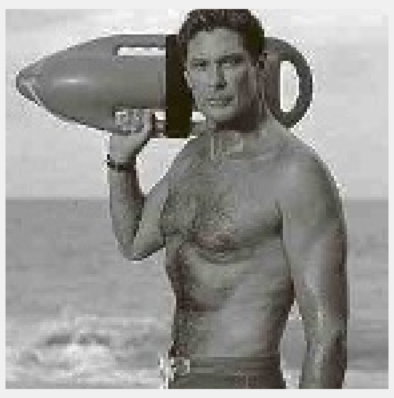

Top 5
Meest sexy vrouwenberoepen

1. Stewardess (24%)
2. Model (16%)
3. Secretaresse (14%)
4. Advocate (11%)
5. Politieagente (7%)

Marketing

Klachten zijn kansen

Tekst: Marcel Truyens

Er gaat nogal eens wat fout bij onze Curaçaose bedrijven. Niet geleverd, te laat geleverd, te vroeg geleverd, kapot geleverd, fout geleverd, geen factuur, te hoge factuur, product of dienst geen oplossing voor het probleem, product past niet, voldoet niet... Kortom het geleverde voldoet niet aan de verwachting, aan de beloofde kwaliteit.

Dat is waar klachten ontstaan. Niemand zal klagen over een afgebroken pootje van een supermarktzonnebril van 5 gulden, gebeurt u dat met uw gloednieuwe Ray Ban dan piept u wel anders. Een en ander heeft te maken met de verwachtingen die u bij een bepaald product heeft. Om klachten te voorkomen is het dus zaak niet alleen te kijken naar de uiteindelijk geleverde producten en diensten, maar ook naar de verwachtingen die worden gewekt.

Een klacht is een uiting van ontevredenheid die voortkomt uit een - teleurstellend - verschil tussen ervaring en verwachting. De klager kan een klant zijn, maar ook een collega, een leverancier of een andere relatie.

Klachten ontstaan op het moment dat zich een groot verschil voordoet tussen ervaring met het product en de eerder gewekte verwachting. Verwachtingen worden gewekt in brochures, advertenties, door verkopers. Zeker de laatste hebben de neiging in hun aangeboren honger tot scoren al vrij snel te veel te beloven; de 'alles kan' belofte. 'Kleine beurt aan uw auto is een half uurtje werk', vertelde de verkoper mij. Hij vertelde er alleen niet bij dat ik door het gammele planningsproces van het garagebedrijf mijn auto wel de hele dag kwijt was voor die kleine beurt.

Daarnaast kunnen verschillende afdelingen binnen een bedrijf volstrekt verschillende ideeën hebben over wat een klant mag verwachten. Directie, marketing, verkoop, service of administratie kunnen op die manier zeer uiteenlopende verwachtingen naar buiten brengen. Maar ook buiten uw eigen organisatie worden verwachtingen gewekt: de media, klanten of concurrenten kunnen bewust of onbewust verwachtingen wekken door ervaringen naar buiten te brengen. Een wellicht goed bedoelde recensie over uw product in een krant kan een boemerangeffect hebben als blijkt dat uw product niet aan de in de recensie gewekte verwachtingen voldoet.

'Wij krijgen nooit klachten', is het exclusieve domein van Rolls Royce. De anekdote, een broodje aap, gaat dat een sjeik met zijn Rolls midden in de woestijn kwam stil te staan. Binnen een uur landde er een helikopter met een monteur en reserveonderdelen. Na enkele weken informeerde de sjeik naar de rekening en kreeg als antwoord dat het incident niet bekend was: een Rolls gaat namelijk niet kapot. Andere bedrijven die zeggen nooit klachten te krijgen hebben een probleem, want een klacht is een gratis advies om het beter te doen.

Een ontevreden klant heeft drie mogelijkheden: 1. U ziet en hoort hem plotseling nooit meer, hij is stilletjes overgestapt naar uw concurrent. 2. Hij doet zijn beklag. Slechts 1 op de 27 ontevreden klanten klaagt, maar vertelt zijn ervaringen wel door aan gemiddeld 22 andere mensen. Overigens, goede ervaringen worden maar gemiddeld 8 keer doorverteld. De derde optie is dat hij niet klaagt en ook niet direct overstapt, hij blijft klant. Dient zich echter een redelijk alternatief aan dan zal hij alsnog overstappen.

Bestaande klanten zijn 'goedkoper'. U hoeft ze niet opnieuw te werven. Ze begrijpen beter hoe het werkt. U hoeft ze minder vaak te bellen en ze bellen u minder vaak of op een rustiger tijdstip. Bestaande klanten moeten dus worden gekoesterd. Ook al staan er tien nieuwe in de rij.

Een goede klachtenafhandeling staat in het teken van de langetermijnrelatie met uw klant. Neem uw klant en zijn klacht dus altijd serieus en probeer u in te leven in zijn situatie. Bedenk hoe u zelf zou reageren. Verdoezel geen fouten, geef geen anderen de schuld maar leg wel de nadruk op de dingen waarover u het wel eens bent. Hoewel een klant formeel niet altijd gelijk hoeft te hebben, heeft het meestal bar weinig zin om in discussie te gaan over de klacht. Weeg zijn formele (on)gelijk af tegen het langetermijnbelang voor de organisatie en kom met een oplossing. Kunt u niet direct met een oplossing komen, spreek dan een termijn af en houdt u daaraan. Lukt dat niet, neem dan zelf het initiatief om de klager daar tijdig van op de hoogte te stellen. Bedank de klager voor de moeite die hij heeft genomen om u te informeren.

Klachten oplossen kost uw organisatie veel onbetaalde moeite en dus ook geld. Probeer daarom van klachten te leren en de oorzaak van de klacht op te lossen. Registreer klachten en verzamel ze per proces. Op die manier kunt u vaker voorkomende klachten in een keer voorkomen. Maar misschien de beste tip: bel uw klager na enige tijd nog eens op om te vragen hoe het gaat. Als u een beetje geluk hebt heeft u een klant voor het leven en de beste ambassadeur voor uw bedrijf. En dat is de kans van een klacht.

Om redenen van vertrouwelijkheid kunnen namen, producten, markten en feitelijke omstandigheden anders zijn benoemd dan in de realiteit het geval was.

Marcel Truyens is onafhankelijk marketing en communicatieadviseur te Curaçao.
http://web.me.com/marcel1963/Marcel_Truyens,
e-mail: marcel1963@mac.com

Advertorial

'Nu zorgen voor later'

Dat de situatie op de pensioenenmarkt in de toekomst onhoudbaar wordt, is inmiddels algemeen bekend. Zowel demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing - er worden minder kinderen geboren en mensen worden ouder - als de toenemende drang naar onafhankelijkheid en ook inflatie zijn voorbeelden van oorzaken hiervan. Minder mensen dragen af aan de pensioenen en meer mensen zijn pensioengerechtigd.

Het huidige systeem, het omslagsysteem, is nu al niet meer dekkend en de situatie zal in de toekomst alleen maar zorgelijker worden. In een eerder interview zei John Jacobs van de Curaçaose Kamer van Koophandel dat de ontwikkeling rond de AOV een punt van zorg is dat dringend aandacht behoeft. Jacobs: "Iedereen schuift het steeds voor zich uit, maar er moet nu echt iets gebeuren. Je kunt de premies en de pensioenleeftijd niet blijven verhogen. Dat vind ik struisvogelpolitiek. Het is bijzonder onverantwoordelijk en je lost er niets mee op."

Aruba ziet de urgentie van verandering in het AOV-systeem wel in en is momenteel bezig met het maken van wetten die een pensioenregeling verplichten. Zoals het er nu naar uitziet zal deze zomer de wetgeving worden aangenomen en zal deze per 1 januari 2012 ingevoerd worden. Op Curaçao buigen verschillende instanties zich over deze problematiek en lijkt er in de nabije toekomst vanuit de overheid nog geen oplossing te komen. Als we dit probleem op het eiland dus voor willen zijn en we onze oude dag zorgeloos willen doorbrengen, zullen we zelf de verantwoordelijkheid moeten nemen en dit op een andere manier moeten regelen.

Valéry Sinot is Manager Employee Benefits bij Fatum en gespecialiseerd in pensioenregelingen, zowel privé- als werkgeversregelingen, en ook hij uit zijn zorgen. "Mensen vertrouwen er teveel op dat het wel goed komt, maar als we niet snel in actie komen, is dat maar zeer de vraag. De maximale AOV-uitkering is iets meer dan 800 gulden, dit is al heel krap en betekent vaak een grote inkomensterugval voor gepensioneerden. Als deze AOV-uitkering vervolgens niet meestijgt met de inflatie en ook bijvoorbeeld de kosten van de gezondheidszorg blijven toenemen, zal de AOV-uitkering gewoonweg te weinig zijn voor velen van ons. Mensen hebben een gat in hun begroting en dat zal alleen maar groter worden. Voor de overheid is dit nu al niet meer financierbaar en we kunnen niet door blijven gaan met het lukraak verhogen van de AOV-pensioenen. Het geld moet ergens vandaan komen en dat komt van u en van mij in de vorm van de AOV-premie. Maar het grote probleem is weer dat veel mensen geen vangnet hebben, zoals een goed gevulde spaarrekening of een huisje dat ze kunnen verhuren. Veel mensen vallen nu nog terug op de overheid als ze met pensioen gaan, maar wat gebeurt er als de overheid dit alles niet meer kan betalen en men niet meer op de huidige AOV-uitkering kan terugvallen?" Want let op: De AOV is niet gegarandeerd en de enige garantie die de mensen hebben die nu nog werken is dat ze nu premie betalen. Daarom adviseer ik werkgevers en werknemers om zelf het initiatief te nemen en een pensioenregeling op te zetten. Eigenlijk is het heel eenvoudig en kan je het het beste zien als uitgesteld salaris. Bovendien wordt dit bijna altijd gecombineerd met een uitkering voor echtgenoot of partner en kinderen indien er wat gebeurd voor pensioendatum. En natuurlijk, een pensioenregeling kost geld. Maar in de praktijk vallen de netto kosten vaak mee en bovendien kan de pensioenregeling op maat gemaakt worden en het beschikbare budget als uitgangspunt gekozen worden. Werknemers en werkgevers moeten dit dan ook samen oppakken."

Valéry Sinot en Shirliane Rondon.

Partner en kinderen

Shirliane Rondon is senior Employee Benefits Consultant en werkt al jaren bij Fatum. "Een probleem wat we hier ook hebben is dat er veel alleenstaande moeders zijn of gezinnen die afhankelijk zijn van slechts één inkomen. Als de kostwinner wegvalt door overlijden, heeft het gezin niets meer. Zowel voor henzelf, als voor de partner en kinderen is het dus van belang te zorgen dat dit goed geregeld is. Een pensioenregeling bij Fatum dekt ook dit soort onvoorziene omstandigheden."

"Een pensioenregeling kost geld maar dat het veel extra geld kost is niet waar. Een groot gedeelte is namelijk aftrekbaar van de loon- of inkomstenbelasting, dit geldt voor zowel het werkgeversgedeelte als het werknemersgedeelte. Voor de werknemer levert het uiteindelijk meer op dan dat het kost. En de werkgever creëert meteen goede secundaire arbeidsvoorwaarden voor de werknemers, wat het bedrijf aantrekkelijker maakt voor werknemers. Door het treffen van een pensioenregeling neemt u als bedrijf een grote morele verantwoordelijkheid op u, de zogenaamde corporate social responsibility, ook hierdoor wordt het bedrijf aantrekkelijk voor werknemer", zegt Rondon. "Een groot voordeel, want uw keuze voor de beste werknemers wordt alleen maar belangrijker."

Vrijblijvend advies

Sinot: "Ik begrijp dat dit misschien allemaal nogal ingewikkeld klinkt en dat het voor veel werkgevers en werknemers onbekend terrein is. Daarom nemen wij als Fatum alle tijd om u alles uit te leggen, u te informeren en te adviseren. Ook binnen de pensioenregelingen zijn er tal van mogelijkheden en de regeling kan dan ook precies op maat gemaakt worden naar uw wensen en die van uw bedrijf. Ook vinden wij dat onze verantwoordelijkheid verder reikt en dus geven we presentaties aan uw werknemers om hen te informeren over de getroffen regeling. En uiteraard zullen we voor een ieder met vragen altijd klaar blijven staan."

"Fatum is al jaren actief op de pensioenenmarkt, wat maakt dat wij alle kennis, ervaring en knowhow in huis hebben op het gebied van pensioen. Niet voor niets organiseren wij dan ook elk jaar een pensioenseminar, waar veel interessante sprekers komen en waarbij we alle ontwikkelingen en problemen tegen het licht houden. Ik nodig u en een ieder dan ook van harte uit als onze gast bij dit seminar, want niet alleen professionals gaat dit aan. Meer informatie over dit pensioenseminar treft u aan op www.fatum.com. U kunt zich op deze website ook meteen inschrijven. Het seminar is gratis. Mocht u echter meer specifieke informatie willen krijgen over een pensioenregeling voor uw bedrijf, dan kunt u vrijblijvend een afspraak met ons maken. U kunt mij hiervoor bereiken op 540-7141 of via sinot.valery@fatum.com. Fatum heeft een grote en brede klanten portefeuille en we zijn onderdeel van een groot verzekeringsconcern, Guardian Holding. Dit biedt u de zekerheid die u zoekt. Want uiteindelijk is pensioen gericht op de lange termijn en zal de door u gekozen pensioenverzekeraar ook met u die lange termijn relatie aan moeten willen en ook kunnen gaan. Want het doel dat centraal zal blijven staan is zorgeloos genieten van je pensioen."

MKB

De 'basics' van effectieve websites

In deze serie artikelen gaat Stimul-IT terug naar de basis van het effectieve en efficiënte gebruik van computers en internet door bedrijven.

Tekst: Stimul-IT

Het merendeel van de Curaçaose bedrijven heeft inmiddels een website. Voor eigenaars van een website blijft het echter een puzzel om deze up-to-date en relevant te houden en is er vaak nog veel te verbeteren voordat de website de optimale toegevoegde waarde voor het bedrijf heeft. Nu zijn er veel aspecten die daarbij een rol spelen, zoals bijvoorbeeld je strategie om verkeer naar je site te genereren. Maar eenmaal daar, gaat het om de kwaliteit van de site. Op dat laatste focussen we in dit artikel.

KISS

De website van een bedrijf dient een onderdeel te zijn van de marketingstrategie. Een website is een eMarketing tool, waarbij in dit geval vooral het zogenaamd 'KISS-principe' belangrijk is. KISS staat voor 'Keep It Simple & Straightforward', ook wel: 'Simple & Stupid'. Daarmee wil men zeggen dat het verstandig is dingen zo eenvoudig mogelijk te houden om stommiteiten en andere problemen te voorkomen. Het laat zien dat in situaties waarin men complexe modellen of representaties wil gebruiken, een simpeler model ook zou volstaan. Vooral in de grafische branche (reclame, vormgeving, animatie en marketing) wordt de term veel gebruikt om aan te geven dat een boodschap alleen overkomt als men niet te veel tegelijk wil vertellen.

De acht 'c's' van effectieve websites

Een effectieve website besteedt aandacht aan de volgende aspecten:

1. Context: de lay-out en het design van de website
2. Content: de tekst, afbeeldingen, geluiden en video
3. Community: de manier waarop de website zorgt voor gebruiker-naar-gebruiker interactie
4. Customisation: de mogelijkheid tot het (lokaal) aanpassen van de website, en personaliseren
5. Communicatie: de manieren waarop de website de communicatie creëert van site-naar-gebruiker, gebruiker-naar-site of beide
6. Connectie: de graad waarin de website gekoppeld is aan andere websites
7. Commerce: de capaciteiten van de website om commerciële transacties te realiseren
8. Constant Change: Het is van belang om steeds te veranderen/door te ontwikkelen om zo aandacht te blijven ontvangen van potentiële bezoekers

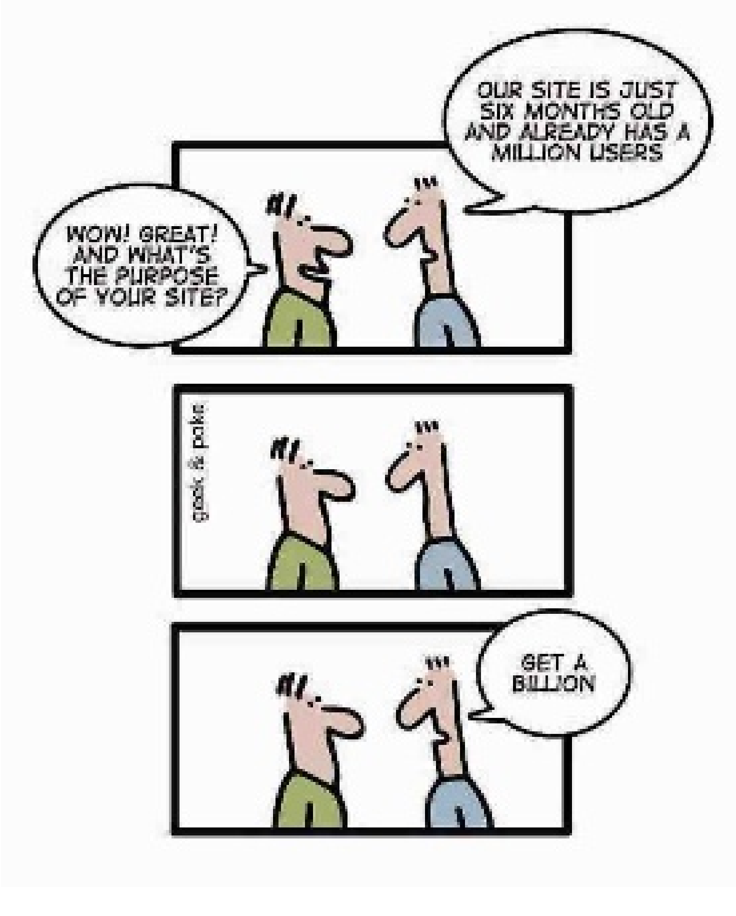

Door de bezoekers aan uw site te analyseren kunt u de sterke en zwakke punten van uw site achterhalen en erachter komen waar u verbeteringen aan moet brengen. Een handige - en gratis - tool is 'Google Analytics'. Vraag uw websitebouwer deze toe te voegen aan uw site.

Onderscheid uw website van de concurrentie

Om de bezoekers van uw site, als ze eenmaal daar zijn aangekomen, vast te houden speelt het onderscheidende vermogen van uw website een belangrijke rol. Niet alleen wilt u dat uw site genoeg interesse wekt om doorclicken uit te lokken, u wilt ook graag dat er, nadat men allang weer van uw site is weggeclickt, minimaal een indruk van uw bedrijf is achtergebleven.

Er zijn nu eenmaal teveel websites en bedrijven die er hetzelfde uitzien.

Durf anders te zijn. Steek uw hoofd maar eens boven het maaiveld uit, dan hebt u ook nog een beter overzicht! Zorg dat de 'look & feel' van uw site en de content uniek zijn voor uw bedrijf en niet kunnen worden verward met die van een ander. Dit wil zeggen dat de kenmerken die uw bedrijf anders maken, meteen op uw site duidelijk moeten worden, zowel als in de vormgeving, zowel als in de content van uw site tot uiting worden gebracht.

Enkele tips om het onderscheidend vermogen van uw site te vergroten:

1. Kies de unieke kernwaarden van uw bedrijf (inhoudelijk) en bepaal uw huisstijl (kleur, vormgeving). Focus op hoe u wilt dat mensen zich voelen, wat ze ervaren als ze uw website bezoeken. Welke woorden moeten ze onthouden? Wat moeten ze aan een bekende vertellen als ze het over u hebben?
2. Foto's. Maak gebruik van foto's. Stock foto's zijn een gemakkelijke manier om u te onderscheiden. U hebt geen webbureau nodig om foto's op uw website te plaatsen. Kijk eens bij http://www.sxc.hu, een stock foto site, waar u gratis foto's kunt downloaden. In een aantal gevallen moet u de maker noemen en/of toestemming vragen.
3. Social Media. Als u het al niet gedaan hebt, dan is het nu een goed moment om uw social media-profielen te personaliseren. Zorg voor een eigen achtergrond bij Twitter en Youtube. Maak een Facebook Fanpage. U kunt een welkomstboodschap maken bij Facebook en een aanmeldingsvlak voor je nieuwsbrief. Gebruik apps die uw concurrenten niet gebruiken.
4. Stel uzelf doelen om gevolgd te worden in plaats van alleen maar te volgen. Een mooi doel is om ervoor te zorgen dat u gevolgd wordt, binnen een jaar. Zorg voor focus, zoek hulp als u die nodig hebt. Zorg ervoor dat u diegene bent die ze moeten volgen! Andere doelen die u kunt stellen voor uw website zijn:

- Het genereren van leads en contacten
- Het vergroten van de rijkwijdte van uw (merk)naam. Increase the reach of your brand.
- Gezien worden als een expert in op uw gebied.

Meer weten?

Op de website van Stimul-IT, www.stimul-it.com, kunt u meer informatie vinden over dit onderwerp. Ook als u hulp nodig hebt bij het toepassen van de onderwerpen van dit artikel in uw eigen bedrijf kunt u natuurlijk altijd contact opnemen met Stimul-IT.

Bijdragen aan dit artikel werden geleverd door Denneth van der Veen, Brian Beyer en Monique Raphaëla.

STIMUL-IT CURAÇAO

‘Fikkie’ in de Cariben (slot)

De Verenigde Naties heeft het jaar 2011 uitgeroepen tot ‘Internationaal jaar voor mensen van Afrikaanse afkomst’, de Afrikaanse diaspora.

In samenwerking met Unesco wordt dit jaar op Curaçao binnen deze context dan ook een serie activiteiten ontplooid. Onze medewerker Fred de Haas heeft zich in dit verband gebogen over de controversiële manier waarop Afro-Antilliaanse kinderen in de laatste eeuw onderwijs hebben gekregen.

In vier afleveringen in de Ñapa gaat hij onder meer in op de moeizame keuze van een onderwijstaal voor de Curaçaose scholen, de taak van regering en schoolbesturen, de situatie van minderheidstalen, de onderwijskundige adviezen van Unesco in 1951 en 2003, trekt parallellen met onder meer de situatie op de Frans-Caribische eilanden en geeft zijn mening over de volgens hem voor Curaçao op de lange termijn meest geschikte taalkeuze voor het onderwijs en het eiland. Vandaag de laatste aflevering.

Tekst: Fred de Haas

Op 8 juli 2008 verscheen er in de NRC een artikel (‘Curaçao schakelt terug op het Nederlands’) dat uitspraken citeert van sommige Antilliaanse onderwijsinstanties met betrekking tot de discussie over de instructietaal Papiaments en het gebrek aan lesmateriaal in het Papiaments. De juistheid van de informatie in het artikel is mij op 14 maart 2011 bevestigd door de auteur van het artikel. Deze informatie is tot op heden niet aangevochten.

De toenmalige voorzitter Justiana van de Curaçaose onderwijsvakbond Sitek zou in 2008 het volgende (citaat uit het artikel) hebben gezegd: ‘Het gebrek aan materiaal is geen onderwijskundig of taalkundig probleem, maar een politieke kwestie’. De instanties die de lesstof moeten ontwikkelen, zouden liever voor het Nederlands kiezen, meent de onderwijsvakbond. Justiana: ‘Als het Papiaments op de scholen komt dan wint de Curaçaose cultuur aan invloed. Met de Nederlandse cultuur kun je de bevolking beter onder de duim houden’.

De bewering/beschuldiging aan het adres van Fundashon pa Planifikashon di Idioma (Stichting voor Taalplanning) werd toentertijd weersproken door de heer Severina, managing director van de FPI (citaat): ‘Onzin’, zegt de heer Severina. ‘Het tekort aan materiaal komt niet door onwil, maar door de té grote schaal van de onderwijsvernieuwing en stroeve financieringsprocedures. Door de combinatie van onderwijsinnovatie en de verandering van de instructietaal moest er in zes jaar meer materiaal geproduceerd worden dan de beperkte geldstroom en capaciteit aan menskracht toelieten. Als we alleen voor de verandering van Nederlands naar Papiaments hadden gekozen, waren we al veel verder geweest’. Aldus Severina.

Deze laatste bewering lijkt mij nogal vrijblijvend en de geloofwaardigheid ervan moet nog maar worden aangetoond.

De uitspraak van Sidney Justiana dat je via het opdringen van de Nederlandse cultuur de bevolking beter onder de duim kan houden is op zichzelf wel te billijken, al hoeft er van boze opzet van de kant van de voorstanders van het Nederlands niet noodzakelijkerwijs sprake te zijn. De uitspraken van Justiana staan overigens niet op zichzelf. Zij zijn bevestigd en worden ondersteund door verschillende leerkrachten en betrokkenen in het onderwijsveld die ook zijn geïnterviewd en dezelfde conclusies trokken als Justiana, maar hun uitspraken - waarschijnlijk om diplomatieke redenen - ‘off the record’ deden.

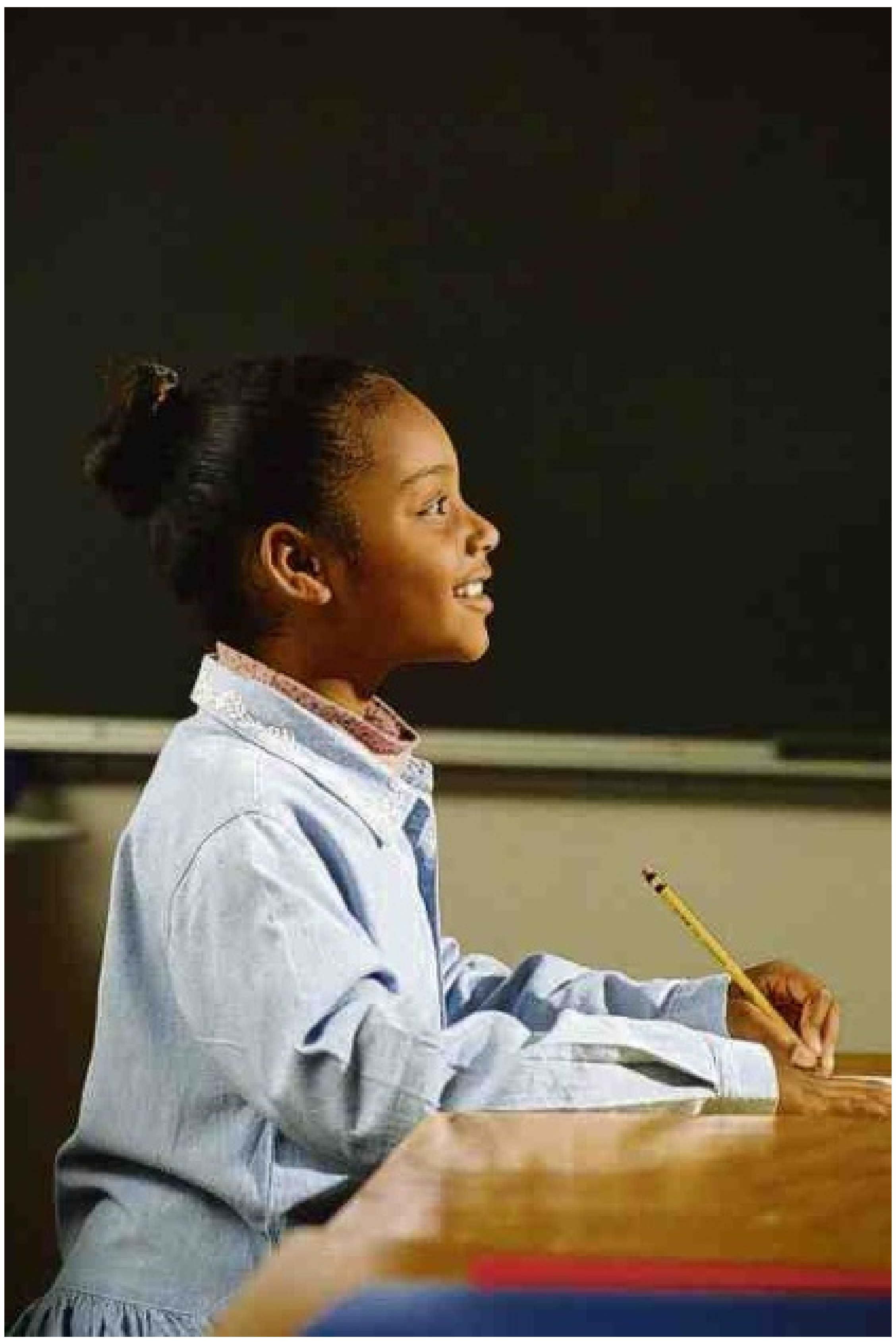

Waarom Engels, naast Papiaments, als mogelijke taal van instructie?

Er zijn talen die een brugfunctie vervullen tussen mensen die, binnen één land, verschillende talen spreken. In grote delen van Afrika, bijvoorbeeld, zijn het Peul, Swahili, Frans en Engels die zo’n brugfunctie hebben.

De vraag is welke taal op Curaçao het meest in aanmerking komt voor zo’n brugtaalfunctie: Engels of Spaans. Daarvoor is het nodig onder meer de positie van die talen op de ‘wereldmarkt’ nader te bekijken. We moeten dan concluderen dat de Romaanse talen, waaronder Spaans, en andere talen dan Engels een zwakkere positie innemen op de volgende gebieden:

1. Internationale betrekkingen en onderhandelingen

In de Europese Commissie zijn ongeveer 75 procent van alle documenten in het Engels gesteld, 8 procent in het Frans en 2 procent in het Duits. Spaans en Nederlands zijn in dit opzicht verwaarloosbaar. Op internationale congressen wordt de voorkeur gegeven aan het gebruik van Engels, zelfs als deze congressen plaatsvinden in een Romaanstalig land.

2. De wetenschap

Van alle wetenschappelijke publicaties is 95 procent in het Engels geschreven; in de Romaanse talen slechts 2 procent. Dat betekent niet dat het niet nodig zou zijn om naast het Engels ook andere talen te leren. We vernemen uit een artikel van de wetenschappelijke onderzoekers María Bordons and Isabel Gómez (Tik in op Google: María Bordons and Isabel Gómez, Towards a single language in science?, juli 2004) het volgende:

‘Non-English languages are still relevant vehicles for knowledge transfer. English-speaking countries hold an advantageous position, since their native language is used for scientific communication worldwide, but they are frequently ignorant of significant results reported in foreign-language publications. As stated by Garfield two decades ago: The cultural and political value of linguistic training is indeed vital to good science, since it will increase the kind of personal contacts that lead to better identification of important information’.

Het leren van Spaans als derde taal ligt in het Curaçaose onderwijs dan ook voor de hand, ook al om redenen van geopolitieke aard. Alleen maar focussen op Engels zou verkeerd zijn.

3. Techniek

Behoeft geen nadere uitleg.

4. De digitale wereld

45 Procent Engels, 13 procent Romaanse talen.

Voor een goed begrip: dit betekent absoluut niet dat het Romaanse taalgebied geen belangstelling of aanleg zou hebben voor de wetenschap. Dat de Engelse taal prioriteit geniet is het slechts gevolg van de geschiedenis en het gevoerde beleid.

De barometer van Calvet (http://www.portalingua.info/fr/poids-des-langues/)

Behalve het (niet wetenschappelijk vast te stellen) aantal sprekers van de verschillende talen op de wereld zijn er tal van andere factoren die een rol spelen bij het meten van het gewicht dat de diverse talen in de schaal leggen. Een instrument dat met deze factoren rekening houdt is een taalbarometer die is gebaseerd op de onderzoeken van Alain Calvet (hoogleraar Taalkunde) en Louis-Jean Calvet (hoogleraar Letteren en Menswetenschappen).

Omdat bovenstaande koppeling verwijst naar een Franse website en misschien niet zonder meer toegankelijk is voor sommigen, zal ik hieronder kort ingaan op de inhoud en het belang van deze taalbarometer.

Factoren die een rol spelen bij het meten van de belangrijkheid van een taal zijn onder meer aanwezigheid op internet, het aantal artikelen in Wikipedia, de index kwaliteit menselijke ontwikkeling, de notering als officiële taal van een land (Frans is de officiële taal in 15 procent van alle landen, Spaans in 10 procent, Portugees in 2 procent), het aantal Nobelprijzen voor Literatuur, het aantal vertalingen van de brontaal in de doeltaal en omgekeerd.

Als je alleen naar het aantal sprekers kijkt dan krijg je verrassende scores (N.B. 1 is de hoogste plaats):
Mandarijns Chinees 1, Spaans 2, Engels 3, Arabisch 4, Frans 15.

Kijk je naar de kwaliteit van menselijk ontwikkeling in 137 landen dan is het resultaat: Zweeds 1, Nederlands 2, Frans 3, Engels 12, Spaans 23.

In de rubriek ‘officiële talen’ is de score:
Engels 1, Frans 2, Arabisch 3, Spaans 4 en Portugees 5.

De score op aanwezigheid op het internet:
Engels 1, Duits 2, Frans 3, Pools 4, Japans 5, Portugees 8, Spaans 9.

Als alle factoren op de barometer van Calvet in aanmerking worden genomen dan is de score:
Engels 1, Frans 2, Spaans 3, Duits 4, Nederlands 5 (op de voet gevolgd door 15 andere talen als Japans, Arabisch en Russisch).

Tot slot

Concluderend kunnen we zeggen dat het voorgenomen onderwijsbeleid van de huidige Curaçaose regering een kans moet krijgen. Persoonlijk zou ik er een voorstander van zijn dat er op grond van de hierboven aangedragen argumenten op termijn een grote nadruk komt te liggen op het onderwijs van en in het Engels. Ook zal er een scherpe analyse moeten worden gemaakt van de gevolgen van een overgang naar het Engels in plaats van het Nederlands. Degenen die zich er zorgen over maken dat de burgers nergens meer kunnen lezen wat hun rechten en plichten zijn, kunnen we enigszins geruststellen: Het Nederlands Burgerlijk Wetboek is al in het Engels vertaald (The Civil Code of the Netherlands, Kluwer Law International | 1e editie | Verschenen in 2009; Auteurs: Curry-Sumner, Thomas, Warendorf) en ook het Wetboek van Strafvordering (The Dutch Penal Code, translated by Louise Rayar & Stafford Wadsworth in collaboration with Mona Cheung et al.; revision by Hans Lensing. (Littleton, Colo.: F.B. Rothman, 1997).

Wij moeten concluderen dat - op het gebied van het onderwijs - vorige regeringen helaas de vergissing hebben gemaakt onderwijshervormingen te snel en zonder visie te hebben doorgevoerd dat wil zeggen zonder adequate voorbereiding, waardoor kinderen en leerkrachten de dupe zijn geworden. De vorige regering heeft ook, jammer genoeg, de besturen van de openbare scholen opgezadeld met de wettelijke bevoegdheid te kiezen uit Nederlands, Engels en Papiamentu voor hun instructietaal.

Wat daarvan het gevolg is geweest is kunnen we lezen in een door de Nederlandse minister J.P.H. Donner (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) geschreven brief aan de Tweede Kamer de dato 10 november 2010, 32500 IV 5 (Vaststelling begroting Koninkrijksrelaties voor het jaar 2011). Link: http://www.rijksbegroting.nl/2011/kamerstukken,2010/12/2/kst150840.html
In deze brief worden de resultaten van de Onderwijsmonitor gepresenteerd en objectief gewogen.

Minister Donner schrijft daarin over het onderwijs op Curaçao het volgende:

‘Ook de resultaten ten aanzien van het taalbeleid zijn zorgwekkend. Slechts 82% van de scholen voor Funderend Onderwijs heeft een taalbeleid en in het SBO en het VSBO is dit slechts 50% respectievelijk 29%. Het gaat hier om een wettelijke verplichting. Het taalbeleid van de school is bovendien van wezenlijke invloed op de verdere schoolcarrière van een leerling. Indien een school geen duidelijk beleid heeft ten aanzien van de instructietaal, tweede en vreemde talen en van het lesmateriaal lopen leerlingen het risico noch de ene noch de andere taal goed te beheersen, hetgeen hen definitief in een achterstandspositie brengt’.

Het wordt tijd dat, na een lang verblijf op Curaçao en na een nauwgezette voorbereiding, Fikkie in het Papiaments, Engels en Spaans gaat blaffen.

‘Het taalbeleid van de school is van wezenlijke invloed op de verdere schoolcarrière van een leerling. Indien een school geen duidelijk beleid heeft ten aanzien van de instructietaal, tweede en vreemde talen en van het lesmateriaal lopen leerlingen het risico noch de ene noch de andere taal goed te beheersen, hetgeen hen definitief in een achterstandspositie brengt.’